

2005. ÉVI IX. TÖRVÉNY AZ EGYHÁZ TÖRVÉNYES RENDJÉNEK ÉS BÉKÉJÉNEK MEGŐRZÉSÉRŐL

ELSŐ RÉSZ ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. § (1)¹A Magyarországi Evangélikus Egyház (a továbbiakban: egyház) az egyház törvényes rendjének és békéjének megőrzését, amennyiben ez pásztori békéltetés formájában nem volna elérhető, az egyházi ügyészek, az országos fegyelmi tanács és a Magyarországi Evangélikus Egyház Bírósága (egyházi jogszolgáltatási szervek) útján biztosítja.

(2) Az egyházi jogszolgáltatási szervek hatáskörébe tartozik az egyházi jogszabályokon alapuló jogviszonyokból eredő jogviták elbírálása.

(3) Az egyházi jogszolgáltatási szervek az e törvényben meghatározott szabályok szerint járnak el a hatáskörükbe tartozó ügyekben. A Magyarországi Evangélikus Egyház Bírósága (a továbbiakban: bíróság) – szervezeti és működési szabályzatát a bíróság teljes ülése fogadja el, az ügyészi ügyviteli szabályzatot az országos ügyész készíti el, és az országos presbitérium hagyja jóvá. A bíróság szervezeti és működési szabályzata tartalmazza a bíróság belső fegyelmi szabályzatát is.

(4)²

(5)

2. § Az egyházi jogszolgáltatási szerv tagjai e tisztségükben eljárva kizárólag a Szentírás szerinti jó erkölcs előírásainak és a jogszabályoknak vannak alárendelve.

3. § Az egyházi jogszolgáltatási szervek székhelyét, tagjait az egyház hivatalos lapjában közzé kell tenni.

4. § (1) Az egyházi jogszolgáltatási szerv eljárása során köteles megtartani és másokkal is megtartatni a jogszabályok rendelkezéseit.

(2) Az egyházi jogszolgáltatási szerv hatáskörének gyakorlásával nem élhet vissza, hatásköre gyakorlása során a szakszerűség, az egyszerűség és az együttműködés követelményeinek megfelelően köteles eljárni.

(3) Az egyházi jogszolgáltatási szerv az eljárások minden résztvevője számára biztosítja, hogy jogaikról és kötelezettségeikről tudomást szerezzenek.

5. § (1) Az egyházi jogszolgáltatási szerv előtti eljárásban résztvevő személyek kötelesek jóhiszeműen eljárni, így különösen senkinek a magatartása nem irányulhat az egyházi jogszolgáltatási szerv megtévesztésére, vagy a döntéshozatal, illetve a végrehajtás indokolatlan késleltetésére.

(2) A rosszhiszemű magatartást tanúsító személyt az egyházi jogszolgáltatási szerv – az eljárást lezáró határozatában – bírsággal sújthatja és a rosszhiszemű magatartással összefüggésben felmerült többletköltségek megfizetésére kötelezheti.

6. § (1) Bármely egyházi testületnél, tisztségviselőnél előterjesztett, egyházi jogszolgáltatási szerv hatáskörébe tartozó beadványt 5 munkanapon belül az illetékes és

hatáskörrel rendelkező egyházi jogszolgáltatási szervhez kell áttenni, és erről az előterjesztőt értesíteni kell. Amennyiben a rendelkezésre álló adatokból az illetékes és hatáskörrel rendelkező egyházi jogszolgáltatási szerv nem állapítható meg, úgy a beadványt az országos ügyészhez kell áttenni.

(2) A választási panasz tárgyában érkezett beadványt haladéktalanul továbbítani kell a bíróság részére.

7. § (1) Az egyházi jogszolgáltatási szervek működéséhez szükséges költségek forrásáról a Magyarországi Evangélikus Egyház éves költségvetésében gondoskodik.

(2) Az egyházi jogszolgáltatási szerv határozatában az elmarasztalt felet a jóhiszemű és célszerű ügyvitel során ténylegesen felmerült költségek és kiadások megfizetésére kötelezheti.

8. § (1) Az egyházi jogszolgáltatási szerv jogerős határozatát – a felek név szerinti megjelölésének mellőzésével – az ügy lényeges tartalmi elemeinek közlésével az egyház hivatalos lapjában közzé kell tenni.

(2)³A jogerős határozat (1) bekezdés szerinti kivonatát a jogerőre emelkedéstől számított 15 napon belül meg kell küldeni az országos iroda igazgatójának, aki gondoskodik a kivonat közzétételéről az egyház hivatalos lapjának következő számában.

MÁSODIK RÉSZ AZ EGYHÁZI JOGSZOLGÁLTATÁSI SZERVEK

I. fejezet Az ügyészek

9. § (1) A Magyarországi Evangélikus Egyház törvényes rendjének segítői és őrei az egyházi ügyészek.

(2) Az egyházi ügyészek az országos ügyész és az egyházkerületi ügyészek.

10. § (1) Az egyházkerületi ügyészeket az egyházkerületi közgyűlés, az országos ügyészt a zsinat a jogi szakvizsgával rendelkező egyházközszégi tagok közül választja.

(2) Az ügyész egyéb egyházi tisztséget nem tölthet be. Országos ügyésszé való megválasztás esetén az ügyész egyházkerületi ügyészi tisztsége a választás napján megszűnik.

(3) Az országos ügyészt – akadályoztatása esetén – az általa kijelölt egyházkerületi ügyész helyettesíti.

(4) Az országos ügyészi tisztség megüresedése esetén az új országos ügyész megválasztásáig az országos presbitérium egyházkerületi ügyészt bíz meg az országos ügyészi feladatok ellátásával.

11. § (1) Az egyházkerületi ügyész hatáskörébe és illetékességi körébe tartozik az egyházkerülethez tartozó egyházközszégek, egyházmegyék, valamint az egyházkerület önkormányzati testületeinek, bizottságainak és tisztségviselőinek törvényességi felügyelete.

(2) Az országos ügyész hatáskörébe és illetékességi körébe tartozik az országos egyház önkormányzati testületeinek, bizottságainak és tisztségviselőinek törvényességi felügyelete.

12. § Az eljáró ügyészek között felmerült hatásköri és illetékességi összeütközés esetén, vagy az illetékes

¹Módosította a 2016. évi VII. törvény 1. §-a. Hatályos: 2017. január 1-től.

²A (4)-(5) bekezdést hatályon kívül helyezte a 2019. évi IV. törvény 1. §-a. Hatályos: 2019. május 31-től.

³Módosította a 2018. évi II. törvény 5. §-a. Hatályos: 2018. szeptember 30-tól.

egyházkerületi ügyész akadályoztatása, illetve elfogultsága esetén az eljáró ügyészt az országos ügyész jelöli ki.

II. fejezet Az országos fegyelmi tanács⁴

13. § (1) A Magyarországi Evangélikus Egyház országos fegyelmi tanácsot hoz létre.

(2) Az országos fegyelmi tanács 7 tagból áll, amely fegyelmi tanács tagja az országos ügyész, illetve az egyházkerületek püspökhelyettesei és egyházkerületi ügyészei. Az országos fegyelmi tanács elnöke az országos ügyész.

(3) Az országos fegyelmi tanács a hatáskörébe tartozó fegyelmi ügyekben 3 tagú tanácsban jár el, határozatait szótöbbséggel hozza.

(4) Az adott ügyben eljáró fegyelmi tanács tagja annak az egyházkerületnek az ügyésze és püspökhelyettese, amely egyházkerület illetékességi területéhez tartozó lelkészek, valamint egyházközségi, egyházmegyei, egyházkerületi nem lelkészi tisztségviselők és - az egyházi szolgálatról és az egyházi szolgálatot végzőkről szóló 2005. évi III. törvény 74. § (2) bekezdésében meghatározott – tartósan szolgálatba állított egyházi munkások fegyelmi vétségei tárgyában indult az eljárás, míg az eljáró fegyelmi tanács harmadik tagját az országos ügyész jelöli ki az országos fegyelmi tanács többi tagja közül.

(5) Az országos egyház által fenntartott intézményekben alkalmazott lelkészek, az országos egyház lelkészi és nem lelkészi tisztségviselői, valamint az egyházkerületi ügyészek fegyelmi vétségei tárgyában eljáró fegyelmi tanácsot az országos ügyész szabadon jelöli ki.

14. § A püspök, az egyházkerületi és országos felügyelő és az országos ügyész elleni - rendes eljárás keretében történő - fegyelmi eljárás lefolytatása a bíróság hatáskörébe tartozik.

15. § (1) Amennyiben a kérelem előterjesztésétől számított 3 hónapon belül az illetékes fegyelmi tanács nem hoz érdemi határozatot, akkor a fegyelmi tanácsot működésképtelennak kell tekinteni.

(2) A fegyelmi tanács működésképtelensége esetén a bíróság rendelkezik hatáskörrel a fegyelmi eljárás lefolytatására.

16. § A Magyarországi Evangélikus Egyház önkormányzati egységeinél, intézményeinél és az országos irodánál munkaviszonyban álló alkalmazottak fegyelmi eljárásának szabályait országos szabályrendelet határozza meg.

III. fejezet A bíróság

17. § (1) A Magyarországi Evangélikus Egyház független egyházi bíróságot hoz létre.

(2)⁵A bíróság 8 lelkész és – jogi szakvizsgával rendelkező egyházközségi tagok közül választott – 8 nemlelkészi bíró tagját, valamint 4 nemlelkészi jegyzőjét a zsinat választja 6 évre.

(3) A bíró tisztségviselő, valamint egyházkerületi és országos testület tagja nem lehet, kivéve az egyházközségben betölthető tisztségeket.

⁴A fejezetcímet és a 13-14. §-t módosította a 2016. évi VII. törvény 2. §-a. Hatályos: 2017. január 1-től.

⁵Módosította a 2009. évi IV. törvény 1. §-a. Hatályos: 2009. december 10-től.

(4) A bíróság tagjai megválasztásuk alkalmával az országos elnökség előtt esküt tesznek.

18. § A bíróság nemlelkészi elnökét és lelkészi elnökhelyettesét a megválasztott bírók közül titkos szavazással, egyszerű többséggel a bíróság teljes ülése választja.

19. §⁶ (1) Az első fokon eljáró bíróság 3 tagú tanácsban, míg a másodfokon eljáró bíróság 5 tagú tanácsban jár el, határozatait szótöbbséggel hozza. A tanácsokat és azok elnökét, jegyzőjét a bíróság elnöke jelöli ki.

(2) A másodfokon eljáró bíróság tagja nem lehet, aki az adott ügyben első fokon eljár. E szabály a bírósági jegyzőkre nem vonatkozik.

(3) A bíróság teljes ülése határozatképes, ha tagjainak több mint kétharmada jelen van. Amennyiben a teljes ülés határozatképtelen, úgy az ugyanazon napirend alapján összehívott megismételt teljes ülés már a megjelentek számára tekintet nélkül határozatképes lesz.

20. § (1) A bíróság hatáskörébe tartoznak:

a) az egyházi jogszabályon alapuló jogviszonyból eredő azon jogviták, amelyek nem tartoznak más egyházi jogszolgáltatási szerv hatáskörébe,

b)⁷a törvényességi felügyeleti és fegyelmi eljárás során hozott határozatok törvényességi felülvizsgálata a d) bekezdésben foglalt kivétellel,

c) a választási panaszok,

d)⁸a törvény 14. §-ban, 15. §-ban meghatározottak szerint indított, valamint a 32. § b) pontjában meghatározott cselekmények közül a szexuális zaklatás miatt indított fegyelmi eljárások lefolytatása.

(2) A bíróság határozatával szemben – amennyiben e törvény másként nem rendelkezik – fellebbezésnek van helye. A fellebbezést a bíróság másodfokon eljáró tanácsa bírálja el.⁹

HARMADIK RÉSZ A TÖRVÉNYESSÉGI FELÜGYELETI ÉS A FEGYELMI ELJÁRÁS

IV. fejezet A törvényességi felügyeleti eljárás

21. § (1) Törvényességi felügyeleti eljárás hivatalból, vagy kérelemre indul.

(2) Az ügyész hivatalból törvényességi felügyeleti eljárást indít, amennyiben bármely egyházi testület vagy tisztségviselő eljárása során jogszabálysértést észlel.

(3) Törvényességi felügyeleti eljárás indítható kérelemre, a törvénytől való tudomásszerzéstől számított 15 napon belül. A kérelmet az illetékes ügyésznél kell előterjeszteni. A kérelemben meg kell jelölni a törvénytől való magatartást, továbbá csatolni kell a rendelkezésre álló bizonyítékokat.

(4) A törvénytől való döntés meghozatalát követő 90 napon túl az eljárás megindításának helye nincsen. E határidő jogvesztő, a mulasztás igazolásának helye nincsen.

22. § (1) A 21. § (2) bekezdésében említett esetben, az ügyész határidő kitűzésével felhívja az érintettet a

⁶Módosította a 2019. évi IV. törvény 2. §-a. Hatályos: 2019. május 31-től.

⁷Módosította a 2021. évi IV. törvény 1. § (1) bekezdése. Hatályos: 2021. november 26-tól.

⁸Beiktatta a 2021. évi IV. törvény 1. § (2) bekezdése. Hatályos: 2021. november 26-tól.

⁹A második mondatot módosította a 2009. évi IV. törvény 3. §-a. Hatályos: 2009. december 10-től.

jogellenesség megszüntetésére.

(2) Az érintett köteles az ügyész írásbeli felhívásában megadott határidőn belül a jogszabálysértést megszüntetni vagy egyet nem értéséről az ügyészt tájékoztatni. Eredménytelen írásbeli felszólítást követően vagy az érintett egyet nem értése esetén az ügyész köteles törvényességi felügyeleti eljárást lefolytatni.

23. § (1) Az eljáró ügyész a törvényességi felügyeleti eljárás során jogosult:

- a) az érintett(ek)el egyeztetést kezdeményezni,
- b) helyszíni szemlét tartani,
- c) az ügygel összefüggésben keletkezett iratokba betekinteni,
- d) a jogszabálysértőnek tapasztalt eljárás folytatását vagy rendelkezés végrehajtását meghatározott időre, de legfeljebb a határozat meghozataláig felfüggeszteni,
- e) a jogszabálysértés megszüntetése céljából kezdeményezni az illetékes egyházi önkormányzat hatáskörrel rendelkező testületének összehívását.

(2) Az eljáró ügyész a fent meghatározott intézkedéseket együttesen is alkalmazhatja.

24. § (1) Az ügyész a törvényességi felügyeleti eljárás során az ügy érdemében határozatot hoz.

(2) A határozat a vizsgált eljárást vagy rendelkezést hatályában tartja, vagy – részben vagy egészben – hatályon kívül helyezi és az érintett testületet, tisztségviselőt új eljárásra kötelezi.

25. § (1) Az egyházkerületi ügyész határozatával szemben a kézbesítéstől számított 15 napon belül az országos ügyészhez lehet fellebbezni.

(2) Az országos ügyész határozatával szemben fellebbezésnek helye nincs. Az országos ügyész elsőfokú illetőleg másodfokú határozatával szemben – törvénysértésre hivatkozással – a bírósághoz lehet halasztó hatályú keresetet benyújtani.

V. fejezet **A fegyelmi eljárás**

Az eljárás lefolytatása

26. §¹⁰ (1) A fegyelmi eljárás megindítását az illetékes egyházkerületi elnökség tagjai, az illetékes egyházközségi, egyházmegyei elnökség, a 32. § c), e), f) pontjai vonatkozásában az egyházmegyei és az országos számvevőszék, illetőleg a szolgálatba állítót megillető, az egyházi szolgálatról és az egyházi szolgálatot végzőkről szóló 2005. évi III. törvény 51. §-ban meghatározott jogok gyakorlója írásban kezdeményezi.

(2) A 14. §-ban meghatározottak vonatkozásában, az írásbeli kezdeményezés joga az egyházkerületi közgyűlést, az országos presbitériumot, valamint a zsinatot illeti meg.

(3) A 13. § (4) bekezdésében meghatározott fegyelmi ügyekben a fegyelmi eljárás megindításáról a panasz kézbesítését követő 15 napon belül az illetékes egyházkerület elnöksége, míg a 13. § (5) bekezdésében meghatározott ügyekben az országos ügyész dönt.

(3a)¹¹ A 32. § b) pontjában meghatározott cselekmények közül a szexuális zaklatás miatt indított fegyelmi eljárások tekintetében az írásbeli kezdeményezés joga a cselekmény sértettjét illeti meg.

(4) A fegyelmi eljárás kezdeményezésének az elutasításáról

szóló határozat ellen a panaszos a kézhezvételtől számított 8 napon belül az országos ügyészhez címzett fellebbezéssel élhet. A fellebbezés elbírálásáról a fellebbezés kézbesítésétől számított 15 napon belül az országos ügyész által kijelölt 3 tagú fegyelmi tanács dönt, amely fegyelmi tanácsnak nem lehet tagja az a személy, aki az eljárás lefolytatása esetén az eljáró fegyelmi tanácsnak hivatalból tagja lenne.

27. § (1) A fegyelmi eljárás megindításától számított 15 napon belül tárgyalást kell tartani.¹²

(2) A tárgyaláson a fegyelmi tanács meghallgathatja a kérelem előterjesztőjét, a panaszlott védekezését, továbbá amennyiben az indokolt, tanúkat hallgat meg, vagy okiratot szerez be.

(3) A határozatot az utolsó tárgyaláson szóban ki kell hirdetni, majd ezt követően 8 napon belül írásba kell foglalni és a kérelem előterjesztőjének és a panaszlottnak is meg kell küldeni.

(4) A fegyelmi tanács határozatával szemben fellebbezésnek helye nincs, azzal szemben törvénysértésre való hivatkozással a bírósághoz lehet – halasztó hatályú – keresetet benyújtani.

28. § A fegyelmi tanács az eljárást megszünteti, ha a kérelem tárgyát képező magatartás nem fegyelmi vétség, ha a büntethetőség elévült, vagy az eljárás lefolytatásának egyéb akadálya van.

29. §¹³ (1) A fegyelmi tanács határozatképes, ha minden tagja jelen van, határozatait szótöbbséggel hozza meg.

(2) A fegyelmi tanács összehívásáról az országos ügyész, az ülés vezetéséről, a jegyzőkönyv elkészítéséről, a határozat írásba foglalásáról az eljáró tanács országos ügyész által kijelölt tagja gondoskodik, az ügyviteli szabályzat megfelelő alkalmazásával.

Az ideiglenes hatályú felfüggesztés

30. § (1)¹⁴ A fegyelmi eljárás kezdeményezése után, vagy azzal egyidőben a püspök megindokolt döntésével a panaszlottat az ügyet lezáró jogerős döntésig szolgálatából, illetőleg tisztségéből felfüggesztheti, amennyiben a fegyelmi vétség súlya, vagy egyéb körülmények miatt az indokolt. Amennyiben a fegyelmi tanács a döntést a kézbesítéstől számított nyolc napon belül nem hagyja jóvá, a felfüggesztés visszamenőleg hatályát veszti.

(2) Az ideiglenes hatályú felfüggesztés legfeljebb a fegyelmi eljárás befejezéséig tart.

(3) Az ideiglenes hatályú felfüggesztéssel szemben külön jogorvoslatnak helye nincs, soron kívüli megszüntetését az érdemi határozat ellen benyújtott kereseti kérelemben lehet kérelmezni.

31. § (1) A szolgálatából felfüggesztett panaszlott lelkész, nemlelkészi egyházi munkás esetén részére a szolgálatba állító által folyósított bármely javadalmak együttesen vagy külön-külön 50 %-a vonható meg az ideiglenes hatályú felfüggesztés időtartama alatt.

(2) A felfüggesztés tárgyában hozott határozattal egyidőben a szolgálatából felfüggesztett lelkész, nemlelkészi egyházi munkás panaszlott helyettesítéséről a püspök megkeresésére – az egyházi szolgálatról és az egyházi

¹²A második mondatot hatályon kívül helyezte a 2009. évi IV. törvény 4. §-a. Hatályos: 2009. december 10-től.

¹³Módosította a 2016. évi VII. törvény 4. §-a. Hatályos: 2017. január 1-től.

¹⁴Módosította a 2007. évi VIII. törvény 1. §-a. Hatályos: 2007. december 20-tól.

¹⁰Módosította a 2016. évi VII. törvény 3. §-a. Hatályos: 2017. január 1-től.

¹¹Beiktatta a 2021. évi IV. törvény 4. §-a. Hatályos: 2021. november 26-tól.

szolgálatot végzőkről szóló 2005. évi III. törvény 51.§-ban meghatározott – a szolgálatba állítót megillető jogok gyakorlója haladéktalanul köteles intézkedni.

Fegyelmi vétségek és büntetések

32. § A fegyelmi vétségek:

- a) a Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinati Hitvallásában felsorolt hitvallási iratoktól eltérő tanok hirdetése és terjesztése,
- b)¹⁵a hatalmi helyzettel, illetve az egyházi tekintéllyel való visszaélés mindennemű formája, különösen a zaklatás és szexuális zaklatás eseteit,
- c) a szolgálat, tisztség gyakorlásából folyó kötelezettségek szándékos vagy gondatlanságból eredő megszegése,
- d) az olyan magatartás, amely a Szentírás szerinti jó erkölcsbe ütközik, vagy a viselt egyházi tisztséghez méltatlan,
- e) ellenszegülés az egyház törvényes rendjével, így különösen az egyházi jogszabályokkal, valamint valamely egyházi testület, bizottság vagy tisztségviselő, jogszolgáltatási szerv határozatával szemben,
- f) egyházi javak kárt okozó, gondatlan kezelése.

33. § (1) A fegyelmi tanács által kiszabható büntetések:

- a) megrovás,
- b) próbára bocsátás,
- c) pénzbírság,
- d) választás vagy választhatóság jogától való eltiltás,
- e) elmozdítás a viselt választott tisztségből,
- f) elbocsátás szolgálati jogviszonyból,
- g) hivatalvesztés.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt büntetések együttesen is alkalmazhatók.

34. § (1) a) A megrovás büntetés esetén az eljáró jogszolgáltatási szerv megállapítja a fegyelmi vétség elkövetését, rosszzallását fejezi ki és felhívja a panaszlottat, hogy a jövőben tartózkodjék a jogsértő magatartástól.

b) A panaszlottat próbára bocsátani csak meghatározott időre, legfeljebb 2 évi időtartamra lehet. Amennyiben a próbára bocsátás időtartama alatt újabb fegyelmi vétséget követ el a panaszlott, úgy ezt a fegyelmi eljárás során súlyosító körülményként figyelembe kell venni.

c) A pénzbírság összege legfeljebb – az állami jogszabályokban közzétett – mindenkori minimálbér háromszorosának megfelelő összeg lehet.

d) A választás, vagy a választhatóság jogától való megfosztás 6 évig terjedhet. Amennyiben a lelkészi állásra való választhatóságra vonatkozik a döntés, úgy ezt a rendelkező részben kifejezetten ki kell mondani.

e) A viselt választott tisztségből való elmozdítás nem érinti a gyülekezeti lelkészi tisztséget.

f) A szolgálati jogviszonyból való elbocsátás az alkalmazás megszűnését jelenti az adott szolgálati helyen. Az elmarasztalt lelkész rendelkezési állományba kerül.

g) A hivatalvesztés a lelkészi hivataltól való megfosztás, mely a lelkészi nyilvántartásból való törléssel valósul meg.

(2)¹⁶Hivatalvesztés fegyelmi büntetés csak lelkésszel szemben alkalmazható.

(3) Hivatalvesztés fegyelmi büntetés alkalmazása csak abban az esetben hatályosul, amennyiben ezen fegyelmi büntetést az eljáró fegyelmi tanács döntésének kézhezvételétől számított 15 napon belül a 13. § (4) bekezdésében meghatározott fegyelmi ügyben a püspöki tanáccsal való konzultációja után az egyházkerületileg illetékes püspök, a 13. § (5) bekezdésében meghatározott fegyelmi ügyben szintén a püspöki tanáccsal való konzultációja után az elnök-püspök, püspök esetén a püspöki tanács jóváhagyja. Ezen utóbbi esetben az érintett püspök nem szavazhat.

(4) Amennyiben a fenti határidőn belül az illetékes püspök vagy a püspöki tanács nem hoz határozatot, azt úgy kell tekinteni, hogy a fegyelmi tanács döntésével egyetért.

(5) Amennyiben a fenti határidőn belül nyilatkozva az illetékes püspök vagy a püspöki tanács nem hagyja jóvá a hivatalvesztés fegyelmi büntetés alkalmazását, úgy az ezen döntés fegyelmi tanács általi kézhezvételétől számított 8 napon belül a fegyelmi tanács a 33. § a-f) pontjában meghatározott egyéb fegyelmi büntetést vagy halmazati jelleggel büntetéseket szab ki. A fegyelmi tanács a hivatalvesztés fegyelmi büntetés kiszabását tartalmazó fegyelmi határozatában is dönthet úgy, hogy amennyiben az illetékes püspök vagy a püspöki tanács nem hagyja jóvá a hivatalvesztés fegyelmi büntetés alkalmazását, úgy milyen más fegyelmi büntetést vagy büntetéseket szab ki a panaszlottal szemben. Ebben az esetben az illetékes püspök vagy a püspöki tanács jóvá nem hagyó határozata esetén automatikusan a kiszabott egyéb fegyelmi büntetés jogkövetkezményeit kell alkalmazni.

35. § (1)¹⁷A fegyelmi vétség – az alábbi kivétellel - az elkövetéstől számított 2 év alatt elévül. A törvény 32. § b) pontjában meghatározott cselekmények közül a szexuális zaklatás miatti fegyelmi vétségek elévülési ideje 5 év.

(2) Ha a fegyelmi vétség egyben bűncselekményt is megvalósít, úgy a fegyelmi vétség elévülésére a bűncselekmény elévülése az irányadó.

(3) Az elévülést bármely eljárási cselekmény félbeszakítja. A félbeszakadás napján az elévülés határideje ismét elkezdődik.

Értelmező rendelkezés a 32. § b) pontjában meghatározott jogsértések tekintetében

35/A. §¹⁸ (1) A 32. § (b) pontjában meghatározott fegyelmi vétség alapjául szolgáló cselekmények megítélésénél különösen figyelembe kell venni az egyenlő bánásmódról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8. § és 10. §-ának, valamint a büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény vonatkozó tényállásainak meghatározásait, illetve az egyéb vonatkozó jogszabályi definíciókat, valamint az alábbi értelmező rendelkezésekben foglaltakat.

(2) A magatartás gyakorlója hatalmi helyzetével akkor él vissza, ha

a) pozícióját, státuszát saját céljai elérése érdekében használja fel, ideértve azt az esetet is, amikor az egyház érdekeként tünteti fel saját célját,

b) jogtalan és/vagy követeléseket, elvárásokat támaszt mással szemben,

c) egyértelműen kimondja, vagy más módon érzékelteti, hogy a jogtalan és/vagy kiszámíthatatlan követelések vagy elvárások nem teljesítése, vagy ilyen elvárásoknak való nem megfelelés a másik személy számára hátrá-

¹⁵Módosította a 2021. évi IV. törvény 2. §-a. Hatályos: 2021. november 26-tól.

¹⁶A (2) bekezdést módosította, valamint a (3)-(5) bekezdést beiktatta a 2016. évi VII. törvény 5. §-a. Hatályos: 2017. január 1-től.

¹⁷Módosította a 2021. évi IV. törvény 5. §-a. Hatályos: 2021. november 26-tól.

¹⁸Az alcímet és a 35/A. §-t beiktatta a 2021. évi IV. törvény 3. §-a. Hatályos: 2021. november 26-tól.

nyos következményekkel járhat, illetve ezeket ki is eszközöli.

(3) Zaklatásnak minősül az az emberi méltóságot sértő magatartás, amely valamely személlyel szemben

- a) megfélemlítő, vagy
- b) ellenséges, vagy
- c) megalázó, vagy
- d) megszegyenítő, vagy
- e) támadó.

(4) A zaklatás, mint diszkriminációs jogsérelem, jellemzően a következő tulajdonságok okán kialakuló eltérő bánásmód alapján is definiálható: nem, faji hovatartozás, bőrszín, nemzetiség, nemzetiséghez való tartozás, anyanyelv, fogyatékoság, egészségi állapot, vallási vagy világnézeti meggyőződés, politikai vagy más vélemény, családi állapot, anyaság, terhesség, apaság, szexuális irányultság, nemi identitás, életkor, társadalmi származás, vagyoni helyzet, foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, érdekképviselőhez való tartozás, egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője. Ezekben az esetekben a panaszost érő sérelem és fentiekben felsorolt tulajdonságok valamelyike között ok-okozati viszony áll fenn.

(5) Szexuális zaklatás a szexuális természetű, nemkívánatos magatartás minden formája, amely szóbeli, nem szavakkal történő vagy fizikai módon valósul meg, olyan céllal vagy hatással, amely sérti az adott személy méltóságát, különösen is akkor, ha megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegyenítő vagy sértő környezetet teremt, vagy az érintett, illetve a vele kapcsolatban álló más személy méltóságát, illetve testi integritását veszélyezteti.

VI. fejezet

Közös szabályok

36. § (1) Az eljárást 30 napon belül le kell folytatni. Az eljárás lefolytatására nyitva álló határidő egy alkalommal, legfeljebb 30 nappal meghosszabbítható.

(2) Az eljárás során jelen törvény 40. §, 41. § (1) bekezdés, 49. §, 50. §, 52. §, 55. §, 64. § (2) bekezdés, 65. §, 67. § és 68. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

NEGYEDIK RÉSZ

A BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS

VII. fejezet

Az eljárás alapelvei

37. §¹⁹ (1) A bíróság e törvény alkalmazása során, annak rendelkezéseit csak az ebben a fejezetben meghatározott alapelvekkel, valamint a Magyarországi Evangélikus Egyház törvényeivel összhangban értelmezheti.

(2) A bíróság a jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el.

(3) A bíróságnak az a feladata, hogy a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse.

(4) A per befejezésének ésszerű időtartama a jogvita tárgyát és természetét, valamint az eljárás lefolytatásának egyedi körülményeit is figyelembe véve határozható meg. Nem hivatkozhat a per ésszerű időn belül történő befejezésének követelményére az a fél, aki magatartásával, illetve mulasztásával a per elhúzódsához maga is hozzájárult.

(5) A bíróság a felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő.

(6) A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe.

(7) A jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége a bizonyításra kötelezett felet terheli. A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.

(8) A bíróság a bizonyítási indítványhoz, illetve a bizonyítást elrendelő határozatához nincs kötve. A bíróság mellőzi a bizonyítás elrendelését, vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását (kiegészítését, megismétlését), ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen. A bíróság a bizonyítás elrendelését mellőzni köteles, ha a bizonyítási indítványt a fél neki felróható okból elkésetten, vagy egyébként a jóhiszemű pervitellel össze nem egyeztethető módon terjeszti elő, kivéve, ha a törvény eltérően rendelkezik.

(9) A bíróság az alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas. E rendelkezések nem érintik azokat a jogszabályokat is, amelyek szerint valamely körülményt az ellenkező bizonyításáig valónak kell tekinteni.

(10) A bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, jognyilatkozatot, valamint a bírósághoz benyújtott okiratot megismerhessenek és azokra - az előírt időn belül - nyilatkozhassanak.

38. § (1) A bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése, illetve az azokban megállapított tényállás nem köti.

(2) Az egyházi bíróság határozatában nem állapíthatja meg, hogy az érintett nem követte el a terhére rótt bűncselekményt.

39. § (1)²⁰ A bíróság - az alábbi kivétellel - a felek közötti jogvitát nyilvános tárgyaláson bírálja el. A bíróság a törvény 32. § b) pontjában meghatározott cselekmények közül a szexuális zaklatás miatti fegyelmi eljárásokat zárt ülésen bírálja el.

(2) A bíróság a nyilvánosságot - a tárgyalás egészéről vagy annak egy részéről a jöerkölcs védelmében, valamint a fél kérelmére, ha az személyiségi jogainak védelme miatt indokolt - pervezető végzéssel kizárhatja.

(3) A bíróság a tárgyalás során hozott határozatát nyilvánosan hirdeti ki.

VIII. fejezet

A bírók kizárása

40. §²¹ (1) A bírósági eljárás során az ügy elintézéséből ki van zárva, és abban, mint bíró nem vehet részt:

- a) a fél, a féllel együtt jogosított vagy kötelezett személy, továbbá az, aki a per tárgyát egészen vagy rész-

¹⁹Módosította a 2019. évi IV. törvény 3. § (1) bekezdése. Hatályos: 2019. május 31-től.

²⁰Módosította a 2021. évi IV. törvény 6. §-a. Hatályos: 2021. november 26-tól.

²¹A 40-42. §-t módosította és 42/A. §-t beiktatta a 2019. évi IV. törvény 3. § (2) bekezdése. Hatályos: 2019. május 31-től.

- ben a maga részére követeli, vagy akinek jogaira vagy kötelezettségeire a per eredménye kihatással lehet;
- b) az a) pont alá eső személy képviselője, támogatója vagy olyan volt képviselője, volt támogatója, aki az ügyben eljár;
- c) az a) vagy a b) pont alá eső személynek a (2) bekezdésben megjelölt hozzátartozója;
- d) az, akit a perben tanúként vagy szakértőként kihallgattak, vagy akinek tanúként vagy szakértőként való kihallgatását a bíróság elrendelte;
- e) az, akitől az ügynek tárgyilagosa megítélése egyéb okból nem várható (elfoglaltság).

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában hozzátartozó az egyenesági rokon és annak házastársa, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, a testvér, a házastárs a jegyes és az élettárs, a házastárs egyenesági rokona és testvére, valamint a testvér házastársa.

(3) A kizárási okot a bíró köteles bejelenteni. A kizárási okot a perben bármely érdekelt fél is bejelentheti.

(4) A kizárási tárgyában a bíróság elnöke soron kívül határoz. A határozattal szemben fellebbezésnek helye nincs.

(5) A bíróra vonatkozó kizárási okokat a bírósági jegyzőkre is alkalmazni kell.

IX. fejezet

A felek és más perbeli személyek

41. § (1) A perben fél az lehet (perbeli jogképesség), akit a polgári jog szabályai szerint jogok illelhetnek és kötelezettségek terhelhetnek.

Az egyházi bíróság előtti eljárásban perbeli jogképességgel rendelkezhet az az egyházi önkormányzat vagy intézményi feladatot ellátó szervezeti egység, amely egyébként jogképességgel nem rendelkezik.

(2) A perben, mint fél személyesen vagy meghatalmazottja útján az járhat el (perbeli cselekvőképesség), aki

- a) a polgári jog szabályai szerint teljes cselekvőképességgel rendelkezik,
- b) olyan cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú, akinek a polgári jog szabályai szerinti cselekvőképessége a per tárgyra, illetve a perbeli eljárási cselekményekre kiterjedő hatállyal nincs korlátozva, vagy
- c) aki a per tárgyáról a polgári jog szabályai szerint érvényesen rendelkezhet.

(3) Ha a félnek nincs perbeli cselekvőképessége, valamint akkor is, ha a fél jogi személy, továbbá az (1) bekezdés szerinti egyházi önkormányzat vagy szervezeti egység, nevében törvényes képviselője jár el.

42. § Több felperes együtt indíthat pert, illetőleg több alperes együtt perelhető, ha:

- a) a per tárgya olyan közös jog, illetőleg olyan közös kötelezettség, amely csak egységesen dönthető el, vagy ha a perben hozott döntés a pertársakra a perben való részvétel nélkül is kiterjedne;
- b) a perbeli követelések ugyanabból a jogviszonyból erednek;
- c) a perbeli követelések hasonló ténybeli és jogi alaphól erednek.

42/A §(1) A 42. § a) pontja alá eső pertársaság esetében bármelyik pertárs perbeli cselekményei - az egyezséget, az elismerést és a jogról való lemondást kivéve - arra a pertársra is kihatnak, aki valamely határidőt, határnapot vagy cselekményt elmulasztott, feltéve, hogy mulasztását utóbb nem pótolta.

(2) Ha a 42. § a) pontja alá eső pertársak cselekményei

vagy előadásai egymástól eltérnek, a bíróság azokat a per egyéb adatait is figyelembe véve bírálja el.

(3) A 42. § b) vagy c) pontja alá eső pertársaság esetében egyik pertárs cselekménye vagy mulasztása nem hat ki a többi pertársra.

(4) A 42. § b) vagy c) pontja alá eső pertársaság esetén a határnapra szóló idézést, valamint az érdemi határozatot az abban közvetlenül nem érdekelt pertárral is közölni kell.

43. § (1) A bíróság előtti eljárásban beavatkozásnak és a felek személyében változásnak helye nincs.

(2) A fél halála vagy megszűnése esetén a pert meg kell szüntetni.

X. fejezet

A képviselő

44. § ²²(1) Amennyiben a törvény egyes perbeli cselekményekre másként nem rendelkezik, a fél helyett az általa, illetőleg törvényes képviselője által választott meghatalmazott is eljárhat.

(2) Nem lehet meghatalmazott:

- a) aki tizennyolcadik életévét még nem töltötte be;
- b) akit jogerős büntetőjogi bírói ítélet a közügyektől eltiltott;
- c) akit az illetékes és hatáskörrel rendelkező bíróság - a per tárgyára, illetve a perbeli eljárási cselekményekre kiterjedő hatállyal - jogerősen gondnokság alá helyezett.

(3) A perben képviselőként eljárhat:

- a) a fél hozzátartozója,
- b) a fél pertársa, valamint a fél pertársának képviselője,
- c) ügyvéd, ügyvédi iroda,
- d) egyházi testület vagy intézmény vezetője, a testület, illetőleg az intézmény tevékenységével kapcsolatos ügyekben,
- e) az egyházi önkormányzat nevében annak elnöksége,
- f) az országos egyház vonatkozásában az elnök-püspök vagy az országos felügyelő.

45. § (1) Meghatalmazás esetén a meghatalmazást teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni és azt a bíróság előtti eljárás során az első nyilatkozattétellel egy időben az iratokhoz csatolás végett a bíróságnak be kell mutatni.

(2) A meghatalmazás a per vitelére szólhat, az egyes perbeli cselekményekre vonatkozó meghatalmazás érvénytelen.

(3) A meghatalmazás visszavonását a bíróságnak be kell jelenteni.

(4)²³Egyházi bíró vagy az országos ügyész az egyházi jogszolgáltatásban betöltött megbízatása időtartama alatt, illetve azt követő 2 évig képviselőként nem járhat el.

(5) Egyházkerületi ügyész az egyházi jogszolgáltatásban betöltött megbízatása időtartama alatt, illetve azt követő 2 évig képviselőként nem járhat el olyan fegyelmi ügyben, amely egyházkerülete illetékességi területéhez tartozó lelkészek, valamint egyházközségi, egyházmegyei, egyházkerületi nem lelkészi tisztségviselők és - az egyházi szolgálatról és az egyházi szolgálatot végzőkről szóló 2005. évi III. törvény 74. § (2) bekezdésében meghatározott - tartósan szolgálatba állított egyházi munkások fegyelmi vétségei tárgyában indult.

XI. fejezet

A perköltség

46. § Az ügyet befejező határozatban kell megállapítani a

²²Módosította a 2019. évi IV. törvény 3. § (3) bekezdése. Hatályos: 2019. május 31-től.

²³A (4) bekezdést módosította, valamint az (5) bekezdést beiktatta a 2016. évi VII. törvény 6. §-a. Hatályos: 2017. január 1-től.

bíróság tagjainak, az ügyésznek, valamint a tanúknak az eljárás során felmerült költségeit. A határozat 8.§ szerinti megküldésével egyidejűleg fel kell hívni az országos irodát a költségek 7.§ szerinti forrásból történő kifizetésére.

47. § (1) A felek az eljárás során felmerült költségeiket megelőlegezik.

(2) A fél kérelemre a bíróság dönt – az (1) bekezdés alapján – a jóhiszemű és célszerű pervittel összefüggésben felmerült költségekről, annak viselésére a pervesztes felet az ügyet lezáró határozatban kötelezi. Részleges pernyertesség esetében a perköltséget arányosan kell a feleknek viselniük.

XII. fejezet

Egyéb általános szabályok

48. §²⁴(1) A beadványokon fel kell tüntetni a bíróságot, továbbá a felek és képviselőik teljes nevét, lakóhelyét, ismert elektronikus levélcímét, perbeli állását és a per tárgyát, a folyamatban levő ügyekben pedig ezenfelül a bírósági ügyszámot is.

(2) A beadványokat a bíróságánál eggyel több példányban kell benyújtani, mint ahány fél a perben érdekelve van; ha több félnek közös képviselője (meghatalmazottja) van, részükre együttesen egy példányt kell számításba venni. A beadvány mellékleteinek egy-egy másolatát csatolni kell a beadvány többi példányához is.

(3) Ügyvédi képviselet esetében az ügyvédnek a beadvány első példányát eredeti aláírásával kell ellátnia; egyébként a beadvány első példányát a hatályos polgári perrendtartás szerint meghatározott, teljes bizonyító erejű magánokirati formának megfelelően kell elkészíteni.

49. § (1) Az idézésben fel kell tüntetni a bíróság elnevezését és a bírósági ügyszámot, a felek nevét, perbeli állását és a per tárgyát, valamint a kitűzött tárgyalás (meghallgatás) idejét és helyét.

(2) Az idézésben figyelmeztetni kell a címzettet arra, hogy a meg nem jelenése nem akadályozza az eljárás lefolytatásának.

50. § (1) Ha a félnek a per vitelére meghatalmazottja van, a bírósági iratokat a fél helyett a meghatalmazottnak kell kézbesíteni.

(2) A bírósági iratokat rendszerint posta útján, a kézbesítésére vonatkozó külön jogszabályok szerint kell kézbesíteni.

(3) A bíróság rendelkezhet úgy, hogy a kézbesítés más módon történjen.

51. §²⁵(1) A határidőket napok, munkanapok, hónapok vagy évek szerint kell számítani.

(2) A napokban vagy munkanapokban megállapított határidőbe a kezdőnap nem számít bele. Kezdőnap az a nap, amelyre a határidő megkezdésére okot adó cselekmény vagy egyéb körülmény (pl. kézbesítés, kihirdetés) esik.

(3) A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva a kezdőnapnak megfelel, ha pedig ez a nap a lejárati hónapjában hiányzik, a hó utolsó napján.

(4) Ha a határidő utolsó napja munkaszüneti napra esik, a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon jár le.

(5) A határidő az utolsó nap végével jár le, a bírósághoz intézett beadvány előterjesztésére és a bíróság előtt teljesíten-

dő cselekményre megállapított határidő azonban már a hivatali idő végével lejár.

(6) A bíróság az általa megállapított határidőt fontos okból, egyszerűen meghosszabbíthatja.

52. § A fél az elmulasztott perbeli cselekményt többé hatályosan nem teljesítheti, a mulasztás igazolásának különös méltányolást érdemlő esetben az elmulasztott perbeli cselekmény eredeti határidejétől számított 15 napon belül, az elmulasztott cselekmény egyidejű teljesítésével van helye.

53. §²⁶ A fél az eljárás szabálytalanságát az eljárás folyamán bármikor kifogásolhatja. Ha a kifogást a fél a tárgyaláson szóban adja elő, azt jegyzőkönyvbe rögzíteni kell. Amennyiben a bíróság a kifogásnak helyt ad, annyiban a kifogással érintett eljárási cselekményt szabályszerűen lefolytatja vagy a szükséghez képest megismétli. Ha a bíróság a kifogást elutasítja, erről határozatot hoz, e döntését legkésőbb az eljárást befejező határozatában megindokolni köteles.

54. § (1) A tárgyalásról jegyzőkönyvet kell felvenni.

(2) A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni:

- a) a bíróság elnevezését és a bírósági ügyszámot;
- b) a felek nevét és perbeli állását, továbbá a per tárgyát;
- c) a tárgyalás (meghallgatás vagy kihallgatás) helyét, továbbá kezdő és befejező időpontját, valamint a tárgyalás elhalasztásának tényét, illetve a tárgyalás folytatólagos jellegét;
- d) a bírálók, a jegyzőkönyvvezető és az esetleges tolmács nevét;
- e) a jelenlevő feleknek és képviselőiknek nevét és perbeli állását, a jelen levő más perbeli személyek nevét;
- f) zárt tárgyalás esetén az erre való utalást.

(3) A jegyzőkönyvben röviden le kell írni:

- a) az eljárás menetét és az annak során történeteket, mégpedig úgy, hogy a jegyzőkönyv alapján azt is meg lehessen állapítani, vajon az eljárás a törvényben meghatározott alaki követelményeknek megfelel-e. Ha valamely kifejezés vagy kijelentés pontos szövege jelentős, azt szó szerint kell jegyzőkönyvbe venni.
- b) a felek által előadott vagy a periratokból felolvasott lényeges kérelmeket és nyilatkozatokat, ideértve a felek tényállításait, jogállításait és bizonyítási indítványait, valamint a keresetváltoztatást és a viszontkeresetet, beszámítást, úgyszintén a korábbi kérelmekről és nyilatkozatoktól való eltéréseket, illetőleg valamely nyilatkozatnak bírói felhívás ellenére való elmulasztását vagy megtagadását;
- c) az okiratok bemutatásának megtörténtét, valamint azoknak az eljárás szempontjából való lényeges tartalmát, valamint a tanúk vallomását, a szakértők véleményét és a szemle eredményét;
- d) a keresettől való elállást, továbbá az elismerést és a jogról való lemondást, illetőleg a felek között létrejött egyezséget;
- e) a pervezetés és rendfenntartás körében tett intézkedéseket, a korábbi eljárás ismertetésének megtörténtét, valamint a bíróság által az eljárás folyamán hozott végzéseket és az ítélet kihirdetésének megtörténtét.

(4) A felek beadványának, a szakértők véleményének vagy más periratnak felolvasása, valamint okiratnak vagy

²⁴A 48-49. §-t módosította a 2019. évi IV. törvény 4. § (1) bekezdése. Hatályos: 2019. május 31-től.

²⁵Módosította a 2019. évi IV. törvény 4. § (2) bekezdése. Hatályos: 2019. május 31-től.

²⁶Az 53-54. §-t módosította a 2019. évi IV. törvény 4. § (3) bekezdése. Hatályos: 2019. május 31-től.

másolatnak csatolása esetében a jegyzőkönyvben csupán ennek megtörténte kell utalni.

(4a)²⁷A bíróság az eljárás megindításáról az országos elnökséget és külön az elnök-püspököt 8 napon belül, a tárgyalási határnapokról (a tárgyalás pontos időpontjának és helyének megjelölésével) a tárgyalást megelőző 8 napon belül értesíteni köteles. Az adott eljárásban hozott jogerős érdemi döntések (ítélet, végzés) egy eredeti példányát a felek értesítésével egyidejűleg közvetlenül részükre is megküldeni köteles.

(5) Ha a felek bármelyike az eljárás során felmerült valamely körülménynek vagy ott elhangzott nyilatkozatnak jegyzőkönyvbe vételét kéri, ezt csak abban az esetben lehet mellőzni, ha a bíróságnak az illető körülmény vagy nyilatkozat megtörténtéről nincs tudomása.

(6) A bírósági tárgyalásról a jegyzőkönyvet legkésőbb nyolc munkanapon belül el kell készíteni. A bíróság a jegyzőkönyvet az írásba foglalást követő további tizenöt napon belül kézbesíti.

(7) A jegyzőkönyv hivatalból vagy az elnök engedélyével a felek megjegyzései alapján is kiegészíthető és módosítható; a felek erre vonatkozó kérelmét - annak elutasítása esetén - a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni. A módosítás folytán szükségtelenné vált szövegrészeket úgy kell törölni, hogy a törölt szövegrész olvasható maradjon.

(8) Ha a jegyzőkönyv elkészítésére nem az eljárási cselekménnyel egyidejűleg kerül sor, az eljárási cselekményen jelen lévő felek - amennyiben a jegyzőkönyv részükre kézbesítésre kerül - a kézbesítéstől számított 8 napon belül, ha pedig a jegyzőkönyv a felek részére nem kerül kézbesítésre, akkor az eljárási cselekménytől számított 15 napon belül a jegyzőkönyv kijavítását, kiegészítését kérhetik.

(9) A jegyzőkönyvet és az esetleges módosításokat az eljáró bíró, illetve a tanács elnöke és a jegyzőkönyvvezető írja alá. Ha a bíróság tanácsban jár el, és a tanács elnöke a jegyzőkönyv aláírásában akadályoztatva van, a jegyzőkönyvet helyette - helyettesi minőségének feltüntetésével - a tanács egyik tagja írja alá.

(10) A tárgyaláson kívüli egyéb eljárási cselekményekről - szükség szerint - feljegyzést kell készíteni.

(11) A felek a per iratait - a határozattervezet kivételével - a per bármely szakaszában, külön engedély nélkül megtekinthetik és azokról maguknak másolatot készíthetnek.

XIII. fejezet

Az eljárás megindítása

55. § (1) A bíróság előtti eljárást (pert) keresetlevéllel kell megindítani.

(2) A keresetlevélben fel kell tüntetni:

- a feleknek, valamint a felek képviselőinek nevét, lakóhelyét (idézési címét) és perbeli állását,
- az érvényesíteni kívánt jogot, az annak alapjául szolgáló tényeknek és azok bizonyítékainak előadásával,
- a bíróság döntésére irányuló kérelmet.

56. § (1) A bíróság elnöke a keresetlevelet 8 napon belül megvizsgálja, annak megállapítása érdekében, hogy nem kell-e azt a félnek hiánypótlásra visszaadni, illetőleg nincse helye a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának.

(2) Amennyiben a keresetlevél nem tartalmazza a törvényben meghatározottakat, úgy a bíróság 8 napos

határidővel hiánypótlásra hívja fel a felperest. A hiánypótlásban meg kell jelölni, hogy a felperesnek milyen hiányokat kell pótolnia.

(3) A keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kell utasítani, ha

- a perre a bíróságának nincsen hatásköre,
- a felek között ugyanabból a ténybeli alapból származó, ugyanazon jog iránt per már folyamatban van, vagy annak tárgyában jogerős határozat született,
- a felperesnek nincs perbeli jog- vagy cselekvőképessége, kivéve e törvény 41. § (1) bekezdését,
- a felperes követelése időelőtti,
- a felperes a jogszabályban meghatározott keresetindítási határidőt elmulasztotta és igazolási kérelmet sem terjesztett elő, vagy azt a bíróság elutasítja,
- a felperes a hiánypótlás végett neki visszaadott keresetlevelet a kitűzött határidő alatt nem adta be, vagy újból hiányosan adta be.

(4) A bíróság legkésőbb a keresetlevélnek a bírósághoz való érkezését követő 30 napon belül intézkedik a tárgyalási határnap kitűzéséről.

(5) A tárgyalás előkészítése során az előadó bíró az ügy jogi és ténybeli megítélése vonatkozásában indítványt tesz, bizonyítékokat szerezhet be, valamint felhívhatja a peres feleket további bizonyítékok előterjesztésére.

(6) A per első tárgyalását a keresetlevélnek a bírósághoz való beérkezésétől számított 45 napon belül kell megtartani.

XIV. fejezet

A tárgyalás

57. §²⁸(1) A tárgyalást az egyesbíró, tanács eljárása esetén az eljáró tanács elnöke (továbbiakban elnök) vezeti. A törvény keretei között az elnök szabja meg azoknak a cselekményeknek a sorrendjét, amelyeket a tárgyaláson teljesíteni kell. A felekhez, valamint az elnök által kihallgatott más személyekhez kérdéseket a bíróság tagjain kívül a felek és képviselőik is intézhetnek.

(2) Az elnök ügyel arra, hogy a tárgyalás ne terjedjen ki az üggyel összefüggésben nem álló körülményekre, és az ügyre nem tartozó, úgyszintén a kihallgatott személy befolyásolására alkalmas kérdés feltevését, illetőleg az arra való feleletet megtiltja.

(3) A tárgyalás rendjének fenntartásáról és a tárgyalás méltóságának megőrzéséről az elnök gondoskodik.

(4) Az elnök a tárgyalás szabályszerű lefolytatása, méltóságának és biztonságának megőrzése érdekében helyszíne esetén meghatározhatja a hallgatóság létszámát.

(5) A feleket és képviselőiket, valamint a tanúkat, illetőleg a hallgatóság tagjait, ha a tárgyalás rendjét megzavarják, az elnök rendre utasítja. Ismételt, vagy súlyosabb rendzavarás esetében a bíróság pénzbírságot szab ki. A pénzbírság összege legfeljebb a mindenkori minimálbér kétszeresének megfelelő összeg lehet

58. § A bírósági eljárás lefolytatásának nem akadályát a fél jelenlétének hiánya, kivéve ha a felperes elmulasztja az első tárgyalást, ebben az esetben a pert meg kell szüntetni.

59. §²⁹(1) A tárgyalás megnyitása után az elnök megállapítja, hogy a felek személyesen, vagy képviselőik

²⁷Beiktatta a 2021. évi IV. törvény 7. §-a. Hatályos: 2021. november 26-tól.

²⁸Módosította a 2019. évi IV. törvény 5. § (1) bekezdése. Hatályos: 2019. május 31-től.

²⁹Az 59-60. §-t módosította a 2019. évi IV. törvény 5. § (2) bekezdése. Hatályos: 2019. május 31-től.

útján, illetőleg a megidézett tanúk megjelentek-e.

(2) Az első tárgyalás kezdetén az elnök felolvassa vagy ismerteti a keresetlevelet. Ezután a felperes nyilatkozik arra nézve, hogy a keresetlevélben előadott keresetét változatlanul fenntartja-e, illetőleg, hogy azt miként módosítja vagy változtatja meg.

(3) Ha a tárgyaláson a felperes nem jelent meg, a keresetlevelet nem kell felolvasni, illetőleg ismertetni.

(4) A felperes nyilatkozata után az alperes terjeszti elő ellenkérelmét, amely vagy a per megszüntetésére irányul, vagy érdemi védekezést, illetve ellenkövetelést (vizontkereset, beszámítás) tartalmaz a felperes kereseti kérelmével szemben. Az ellenkérelemben elő kell adni az annak alapjául szolgáló tényeket és ezek bizonyítékait.

(5) Ha az alperes ellenkérelmében a per megszüntetését kéri, a bíróság mindenekelőtt ebben a kérdésben tárgyal és határoz.

(6) Ha a bíróság a pert nem szünteti meg, az ügyet érdemben tárgyalja, s ha a tényállás már az első tárgyaláson kideríthető, nyomban érdemben határoz. A bíróság a jelen lévő felek meghallgatása alapján megállapítja azok azonosításra alkalmas személyes adatait (természetes személy esetében születési hely, idő, anyja neve, lakóhely).

59/A. § (1) A bíróság - ha ez a tényállás megállapításához szükséges -, a feleket felhívja nyilatkozataik megtételére és lefolytatja a bizonyítási eljárást. A fél köteles a tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait - a per állása szerint - a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben előadni, illetve előterjeszteni. Ha a bizonyítás lefolytatása az első tárgyaláson ennek ellenére nem lehetséges, vagy csak részben lehetséges, a bíróság a tárgyalás elhalasztása mellett elrendelheti a per további előkészítését.

(2) Írásbeli előkészítést csak akkor lehet elrendelni, ha a felet jogi képviselő képviseli, vagy ha a félnek, illetve képviselőjének az írásbeli előkészítés nem okoz különösebb nehézséget.

(3) Írásbeli előkészítés esetében az erre vonatkozó iratot, ha a bíróság másként nem rendelkezik, a tárgyalási időköz első harmadában, az ellenérdekű félnek arra vonatkozó nyilatkozatát pedig oly időben kell a bíróságnál előterjeszteni, hogy arra a vele szemben álló fél a tárgyaláson nyilatkozhat.

(4) Az eljáró tanács elnöke az előkészítő iratok és a rendelkezésre álló egyéb adatok alapján - amennyiben ez a per eldöntéséhez szükségesnek mutatkozik - a tárgyalás folytatására kitézött határnapra a tanúkat, illetve a feleket személyes megjelenési kötelezettséggel megidézi, és ha az irat kiadását a fél közvetlenül nem kérheti, a bizonyító fél kérelmére beszerzi a bizonyítékul szolgáló iratokat.

(5) Ha a felek valamelyike tényállításának, nyilatkozatának előadásával, bizonyítékainak előterjesztésével - a (3) bekezdésben előírt kötelezettsége ellenére - alapos ok nélkül késlekedik, és e kötelezettségének a bíróság felhívása ellenére sem tesz eleget, a bíróság a fél előadásának, előterjesztésének bevárása nélkül határoz, kivéve, ha álláspontja szerint a fél előadásának, előterjesztésének bevárása a per befejezését nem késlelteti.

60. § (1) A bíróság előtti eljárásban szünetelésnek, felfüggesztésnek helye nincsen. Keresetváltásra csak a bíróság egyetértése esetén kerülhet sor.

(2) A bíróság előtti eljárás során az első fokú ítélet hozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig az alperes a felperes ellen vizontkeresetet indíthat, ha az ekként érvényesíteni kívánt jog a felperes keresetével azonos vagy azzal összefüggő jogviszonyból ered, vagy ha a

vizontkereset tárgyául szolgáló követelés a felperes kereseti követelésével szemben beszámításra alkalmas. A bíróság érdemi tárgyalás nélkül végzéssel elutasíthatja a vizontkeresetet, ha annak előterjesztése a fenti feltételeknek nem felel meg, illetve nyilvánvaló, hogy a fél azt azért terjesztette elő késedelmesen, hogy a per befejezését hátráltassa.

(3) A bíróság a per bármely szakában megkísérelheti, hogy a felek a jogvitát vagy a vitás kérdések egy részét egyezséggel rendezzék.

(4) Ha az egyezés megfelel a jogszabályoknak, a bíróság azt végzéssel jóváhagyja, ellenkező esetben pedig a jóváhagyást megtagadja, és az eljárást folytatja.

(5) A bíróság által jóváhagyott egyezésnek ugyanaz a hatálya, mint a bírói ítéletnek; a jóváhagyó végzés ellen beadott fellebbezésnek az egyezés végrehajtására nincs halasztó hatálya.

(6) A bíróság, ha az ügy eldöntése érdekében célszerűnek látja, elrendelheti, hogy a perben érvényesített egyes követelések vagy a megosztható követelések egyes részei, valamint általában a perben eldönthető egyes vitás kérdések elkülönítve kerüljenek tárgyalásra.

(7) A bíróság együttes tárgyalás és eldöntés végett elrendelheti az előtte folyamatban levő olyan perek egyesítését, amelyeknek tárgya egymással összefügg.

61. § (1) A tárgyalás elhalasztása esetén a folytatólagos tárgyalás határnapját 30 napon belüli időpontra a bíróság nyomban kitűzi, és a jelenlévő felekkel azt kihirdetés útján közli.

(2) A folytatólagos tárgyaláson az ügy iratait röviden ismertetni kell.

(3) Ha a per, vagy valamely külön eldöntésre alkalmas kérdés a határozathozatalra megérett, az elnök a tárgyalást berekeszti. A tárgyalás berekesztése előtt az elnök köteles a feleket erre figyelmeztetni és megkérdezni, hogy kívának-e valamit még előadni.

62. §³⁰ A bíróság a pert megszünteti, ha

- a) a keresetlevelet már az 56. § (3) bekezdésének a)–f) pontja alapján idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítani,
- b) a felperes a per első tárgyalását elmulasztotta,
- c) a felperes a keresetétől elállott,
- d) a felek a per megszüntetését közösen kérik,
- e) a fél halála vagy megszűnése esetén, ha a jogviszony természete a jogutódlást kizárja;
- f) a fél kérelmére, ha a megszünt félnek nincs jogutódja.

62/A. § (1) Ha a per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában az eljárás polgári peres eljárás, közigazgatási bírósági, büntetőbírói vagy közigazgatási hatáskörbe tartozik, a bíróság a per tárgyalását ennek az eljárásnak jogerős befejezéséig felfüggesztheti. Ha ez az eljárás még megindítva nincs, a bíróság az eljárás megindítására megfelelő határidőt tűz ki. Ha a határidő eredménytelenül telik le, a tárgyalást folytatni kell.

(2) A tárgyalás felfüggesztésével minden határidő megszakad; a felfüggesztés megszűnésétől a határidő újra kezdődik.

(3) A felfüggesztés tartama alatt tett minden bírói rendelkezés, úgyszintén a felek által teljesített minden perbeli cselekmény hatálytalan, kivéve a felfüggesztéssel, illetőleg az annak megszüntetésével kapcsolatos bírói

³⁰A 62-64. §-t módosította, és a 62/A-J. §-t beiktatta a 2019. évi IV. törvény 5. § (3) bekezdése. Hatályos: 2019. május 31-től.

rendelkezéseket és perbeli cselekményeket.

(4) Felfüggesztést elrendelő bírósági határozat ellen külön fellebbezésnek van helye; a bíróság az ilyen határozatot maga is megváltoztathatja.

XV. fejezet **A bizonyítás**

63.§ (1) A bíróság a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett bizonyítást rendel el.

(2) A bíróság az ellenérdekű félnek beismerése, mindkét fél egyező vagy az egyik félnek az ellen érdekű fél által bírói felhívás ellenére kétségbe nem vont előadása folytán valónak fogadhat el tényeket, ha azok tekintetében kételye nem merül fel.

(3) A fél állítási szükséghelyzetben van, ha

- a) valószínűsíti, hogy a határozott tények állításához szükséges információval kizárólag az ellenérdekű fél rendelkezik,
- b) igazolja, hogy az információ megszerzése és megtartása érdekében szükséges intézkedéseket megtette,
- c) az ellenérdekű fél bírói felhívásra sem adja meg az információt, és
- d) az ellenérdekű fél nem valószínűsíti az a) és b) pontban foglaltak ellenkezőjét

Állítási szükséghelyzet fennállása esetén a szükséghelyzettel érintett tényállást a bíróság valószínűsíthetően fogadhatja el, ha annak tekintetében kételye nem merül fel.

(4) A bíróság az általa köztudomásúnak ismert tényeket valószínűsíthetően fogadhatja el. Ugyanez áll azokra a tényekre is, amelyekről a bíróságnak hivatalos tudomása van. Ezeket a tényeket a bíróság akkor is figyelembe veszi, ha azokat a felek nem hozták fel, köteles azonban a feleket e tényekre a tárgyaláson figyelmeztetni.

(5) A per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valószínűsíthetően fogadja el.

(6) A bíróság bizonyítást hivatalból akkor rendelhet el, ha az ügy ésszerű és célszerű befejezéséhez az szükségesnek mutatkozik.

64.§ (1) Ha a fél a tényállításait tanúkkal kívánja bizonyítani, meg kell jelölnie a bizonyítani kívánt tényeket és be kell jelentenie a tanúk nevét és idézhető címét. Ha a megidézni kért tanú kiskorú, a félnek be kell jelentenie a tanú életkorát, törvényes képviselője nevét és idézhető címét is.

(2) A tanú (1) bekezdésben meghatározott adatait a keresetlevélben vagy más beadványban, illetve a tárgyaláson kell bejelenteni.

(3) Ha a tanú adatait a fél beadványban jelöli meg, beadványában a tanú nevén kívül a tanú egyéb adatait nem kell feltüntetnie, hanem egy példányban beadott külön lapon köteles a tanú idézhető címét - és amennyiben szükséges, a tanú egyéb személyazonosító adatait - a bíróság részére megjelölni. Különösen indokolt esetben a beadványban elegendő a tanú nevének feltüntetése helyett egyéb megjelölést alkalmazni, és az így megjelölt tanú adatait külön lapon feltüntetni.

(4) Ha a fél a tanú adatait a tárgyaláson jelenti be, arra a (3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy a tanú adatait tartalmazó külön lapot a bíróságnak úgy kell átadni, hogy annak tartalmát a többi fél vagy egyéb perbeli személy ne ismerhesse meg.

(5) A tanút megidézni kérő félnek a tanút előzőleg nyilatkoztatnia kell arról, hogy a tanú az adatainak bejelentésére a (3) és (4) bekezdés szabályait alkalmazni

kéri-e, és köteles e nyilatkozat szerint eljárni. Ha a tanút a fél nem tudja nyilatkoztatni, a (3) bekezdés első mondata, illetve a (4) bekezdés szerint köteles eljárni.

(6) A bíróság a bizonyító fél kérelmére az ellenérdekű felet is kötelezheti a tanú nevének és idézhető címének a (3), illetve (4) bekezdésben meghatározott módon történő bejelentésére, ha a bizonyító fél valószínűsíti, hogy az általa nem ismert tanút az ellen érdekű fél ismeri vagy ismernie kell. Ebben az esetben a tanú személyi adatainak zártan kezelésére vonatkozó rendelkezéseket azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a tanú zártan kezelt személyi adatait a bizonyító fél sem ismerheti meg, és az adatok zártan történő kezelését a (4) bekezdésében meghatározott eseteken kívül csak akkor lehet megszüntetni, ha a bizonyító fél időközben egyéb úton megismerte a tanú személyi adatait.

64/A. § (1) A tizennegyedik életévét be nem töltött kiskorút csak akkor lehet tanúként kihallgatni, ha a vallomásától várható bizonyíték másként nem pótolható.

(2) A kiskorú tanú kihallgatásánál a törvényes képviselője jelen lehet. A kihallgatáskor a figyelmeztetéseket és tájékoztatásokat a kiskorú tanú korára, érettségére figyelemmel, számára érthető módon kell közölni. A kihallgatásnak megfelelő légkörben, a kiskorú számára érthető módon kell megtörténnie.

(3) A tizennegyedik életévét be nem töltött kiskorú tanú esetében a személyi adatainak zártan kezeléséről, valamint a vallomástétel megtagadásáról a nyilatkozatot a törvényes képviselője teszi meg, valamint a vallomástételre kötelező határozat elleni fellebbezési jogot a törvényes képviselő gyakorolja.

64/B. § (1) A tanút az elnök idézi meg. Az idézésben (96. §) meg lehet jelölni azokat a körülményeket is, amelyekre a tanú kihallgatása szükségesnek mutatkozik, s a tanút fel lehet hívni, hogy meghatározott feljegyzéseit, iratait vagy a bizonyításnál felhasználható egyéb tárgyait hozza magával.

(2) A tizennegyedik életévét be nem töltött kiskorú tanút törvényes képviselője útján idézi a bíróság azzal a felhívással, hogy a tanú megjelenéséről gondoskodjék. A tizennegyedik életévét betöltött kiskorú tanú idézéséről a bíróság a törvényes képviselőjét értesíti.

64/C. § (1) Azt, akitől testi vagy szellemi fogyatkozása miatt helyes vallomás nem várható, tanúként kihallgatni nem lehet.

(2) A tanú, ha a titoktartás alól felmentést nem kapott, nem hallgatható ki olyan kérdéssről, amely minősített adatnak minősül.

(3) A titoktartási kötelezettség az annak alapjául szolgáló viszony megszűnése után is fennmarad.

(4) Azokat a kérdéseket, amelyekre a felmentést kérik, a felmentésre irányuló megkeresésben meg kell jelölni.

(5) A jelen § ellenére kihallgatott tanú vallomása bizonyítékként figyelembe nem vehető.

64/D. § (1) A tanúvallomást megtagadhatja:

- a) a felek bármelyikének a 40. § (2) bekezdésében megjelölt hozzátartozója;
- b) az, aki a tanúvallomás folytán magát vagy a 40. § (2) bekezdésében megjelölt hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná, az azzal kapcsolatos kérdésben;
- c) az ügyvéd, az orvos és más olyan személy, aki hivatásánál fogva titoktartásra köteles, ha a tanúvallomással titoktartási köteleességét sértene meg, kivéve ha az érdekelt e köteleesség alól felmentette;
- d) az üzleti titok megtartására köteles személy az olyan

kérdésben, amely tekintetében a tanúvallomással titoktartási köteleességét sértené meg;

f) a médiatartalom-szolgáltató, valamint a vele munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy, ha a tanúvallomásával a számára a médiatartalom-szolgáltatói tevékenységgel összefüggésben információt átadó személy kilétét felfedné, az azzal kapcsolatos kérdésben.

(2) Ha a tanú több pertárs közül nem valamennyivel áll a 40. § (2) bekezdésében megjelölt viszonyban, a tanúságtételt a többiekre nézve csak akkor tagadhatja meg, ha a vallomás nem különíthető el.

(3) Az (1) bekezdés a) és b) pontja alapján a tanúságtétel nem tagadható meg, ha a kérdés olyan jogügyletre vonatkozik, amelynél a tanú mint valamelyik fél képviselője vagy mint üzleti tanú maga is közreműködött, vagy amelynél valamelyik fél a tanúnak képviselője volt, vagy ha a tanú a kérdéses jogviszonyban a felek valamelyikének jogelődje.

(4) Az (1) bekezdés e) pontja alapján a tanúságtétel nem tagadható meg, ha:

a) az érdekelt az üzleti titok megtartására köteles személyt e kötelesege alól felmentette,

b) ha a kérdés a közérdekű adatok nyilvánosságára és a közérdekből nyilvános adatra vonatkozó külön törvényi rendelkezések alapján nem minősül üzleti titoknak.

(5) Az (1) bekezdés a) és c)-f) pontja esetében a tanút mentességére kihallgatása előtt, illetőleg mihelyt a mentesség kiderül, figyelmeztetni kell. Ennek megtörténtét, valamint a tanúnak a figyelmeztetésre adott választát a jegyzőkönyvbe fel kell venni.

(6) Az (1) bekezdés c)-e) pontjában meghatározott titoktartási kötelezettség az annak alapjául szolgáló viszony megszűnése után is fennmarad.

(7) Az (1) bekezdés f) pontjában foglalt mentesség az annak alapjául szolgáló jogviszony megszűnése után is fennmarad.

(8) Ha a tanút a jelen § esetében a mentességre való alapos hivatkozása ellenére vallomásra kötelezik, vagy az (5) bekezdésben foglalt rendelkezést nem tartják meg, a tanú vallomása bizonyítékként figyelembe nem vehető.

64/E. § (1) Ha a tanú a 64/C. § értelmében nem hallgatható ki, vagy a 64/D. § alapján nem akar vallomást tenni, ezt a bíróságon a kitűzött határnap előtt is bejelentheti. A 64/D. § esetében a megtagadás okát a bejelentéssel egyidejűleg elő kell adni, és egyben valószínűsíteni kell.

(2) Abban a kérdésben, hogy a tanúságtétel megtagadásának helye van-e, a kihallgatást fogyanatosító bíróság határoz; határozathozatal előtt a feleket - ha jelen vannak - meg kell hallgatni.

(3) A bíróságnak vallomástételre kötelező határozata ellen a tanú fellebbezéssel élhet.

64/F. § (1) A bíróság a tanú személyi adatait [64. § (1) bek. és 64/H. § (1) bek.] a tanú nevének kivételével - a 64. § (3) bekezdésének utolsó mondatában meghatározott esetben a tanú nevéét is - (a továbbiakban: a tanú személyi adatai) az iratok között elkülönítve, zártan kezeli, ha azokat a fél a 64. § (3) vagy (4) bekezdésében meghatározott módon jelentette be. A tanú személyi adatait csak a bíróság, a jegyzőkönyvvezető (leíró) jogosult megismerni. A bíróság az eljárás során biztosítja, hogy a tanút megidézni kérő fél kivételével a felek és egyéb perbeli személyek számára az eljárás egyéb adataiból a tanú személyi adatai ne válhassanak megismerhetővé.

(2) Ha a fél a tanú személyi adatait (azok egy részét) a 64. §

(3) vagy (4) bekezdésében meghatározott módon jelentette be, a tanú személyi adatait tartalmazó külön lapot senki részére nem lehet kézbesíteni, azt a tanút megidézni kérő fél kivételével a felek és egyéb perbeli személyek a bíróságon sem tekinthetik meg, arról másolat nekik nem adható.

(3) A bíróság a tanú személyi adatait akkor is zártan kezeli, ha ezt a tanú a kihallgatása előtt kéri. Ebben az esetben a zártan kezelés azon adatokra terjed ki, amelyeket a tanút megidézni kérő fél ellenérdekű fél (a féllel ellenérdekű egyéb perbeli személy) még nem ismerhetett meg.

64/G. § (1) A tanú a tárgyaláson és a bizonyítási eljárásnál kihallgatása előtt nem lehet jelen, s kihallgatása után csak a bíróság engedélyével távozhatik el.

(2) A kihallgatás megkezdése előtt a tanút nyilatkoztatni kell arról, hogy kívánja-e személyi adatainak zártan kezelését. Ha a tanú személyi adatainak zártan kezelését kéri, a bíróság a tanú neve kivételével a tanú személyi adatait zártan kezeli. Különösen indokolt esetben a bíróság a tanú nevét is zártan kezelheti.

(3) Ha a tanú a bíróság felhívására a személyi adatainak zártan kezelését nem kéri, illetve külön felhívás nélkül is úgy nyilatkozik, hogy személyi adatainak zártan kezelését nem kívánja, a bíróság a tanú személyi adatainak zártan kezelését megszünteti; ez korlátozódhat a tanú neve zártan kezelésének megszüntetésére.

(4) A tanú személyi adatai zártan történő kezelése tárgyában a kihallgatást fogyanatosító bíróság a felek meghallgatása nélkül dönt, külön határozatot hoznia azonban nem kell, a jegyzőkönyvben elegendő erre a tényre utalni.

64/H. § (1) A kihallgatás kezdetén a tanútól meg kell kérdezni a nevét, születési helyét, idejét, anyja nevét, lakóhelyét, valamint azt, hogy a felekkel milyen viszonyban van, s hogy ennek folytán vagy más okból nem elfogult-e. Ezekre a kérdésekre a tanú akkor is köteles válaszolni, ha egyébként a vallomástétel megtagadására jogosult. Ha a bíróság a tanú személyi adatainak zártan kezelését nem szüntette meg, vagy a tanú kérelmére azokat zártan kezeli, a tanú személyi adatait a személyazonosításra alkalmas iratok megtekintésével állapítja meg, írásban rögzíti és zártan kezeli.

(2) Ezután a tanút részletesen ki kell hallgatni, tisztázva azt is, hogy az általa előadottokról miként szerzett tudomást.

(3) A tanút az eljáró tanács elnöke hallgatja ki. A bíróság többi tagja is jogosult a tanúhoz kérdéseket intézni. Kérdéseket a felek indítványozhatnak. Az elnök a feleknek kérelmükre megengedheti, hogy a tanúhoz közvetlenül is intézhessenek kérdéseket. A fél részéről indítványozott vagy a tanúhoz közvetlenül intézett kérdés megengedhetősége felől az elnök határoz.

(4) Ha a tanú vallomása más tanúnak vagy a személyesen meghallgatott félnek előadásával ellentétben áll, az ellentét tisztázását szükség esetében szembesítéssel kell megkísérelni.

64/I. § (1) A tanú a kihallgatása alkalmával a birtokában lévő okiratot, illetőleg annak a peres ügyre vonatkozó részét köteles a bíróság rendelkezésére megtekintés végett bemutatni, kivéve ha az okiratot perben nem álló harmadik személy nevében tartja birtokában.

(2) A bíróság szükség esetén elrendelheti az okirat másolatának (kivonatának) az iratokhoz való csatolását. Ha a tanú a másolatot (kivonatot) csatolni nem tudja, annak elkészítéséről a bíróság gondoskodik.

64/J. § (1) A kihallgatás után a tanú előtt a jegyzőkönyvbe vett vallomását fel kell olvasni, kivéve, ha a felolvasást sem a tanú, sem a felek nem kívánják. A felolvasás megtörténtét vagy annak mellőzését a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni.

(2) Ha a tanú a vallomás felolvasásakor vallomását kiigazítja vagy kiegészíti, azt szintén jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(3) A tanú a megjelenésével kapcsolatos költségek megtérítését kérheti a bíróságtól.”

65. § (1) Ha a perben jelentős tény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a fél indítványára a bíróság szakértőt hívhat fel a szakvélemény adására. A szakértőt lehetőleg az igazságügyi szakértők névjegyzékében feltüntetett szakértők közül kell kiválasztani.

(2) A szakvélemény adásával kapcsolatos költséget az indítványozó fél előlegezi meg a bíróság által meghatározott módon. A bíróság a szakvélemény elkészülte után rendelkezik a szakértő díj kifizetéséről, a fennmaradó összeg visszautalásáról az előlegező fél részére.

66. § A bíróság az eljárása során – szükség esetén – okiratot szerezhet be.

67. § A bírósági eljárás során – a bizonyítás eredményének mérlegelése szempontjából – a Pp. 206. § (1) bekezdés rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

XVI. fejezet

A határozatok

68. § A bíróság a per érdemében ítélettel, a per során felmerült minden más kérdésben – ideértve a per megszüntetését is – végzéssel határoz.

69. §³¹ (1) Az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjedni a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre.

(2) A bíróság egyes kereseti kérelmek felől vagy a kereseti kérelemnek önállóan elbíráható egyes részei felől külön ítélettel (részítélet) is határozhat, ha ebben a vonatkozásban további tárgyalásra nincs szükség, és ha a többi kereseti kérelem vagy a beszámítási kifogás eldöntése végett a tárgyalást el kell halasztani. A részítélet a később hozott ítélettel a beszámítási kifogásra, illetőleg a viszontkeresetre vonatkozó tárgyalás eredményéhez képest hatályon kívül helyezhető, vagy megfelelően módosítható.

(3) Ha a keresettel érvényesített jog fennállása és a felperest ennek alapján megillető követelés összege (mennyisége) tekintetében a vita elkülöníthető, a bíróság a jog fennállását ítélettel előzetesen is megállapíthatja (közbenső ítélet). Ebben az esetben a tárgyalás a követelés összegére (mennyiségére) vonatkozóan csak a közbenső ítélet jogerőre emelkedése után folytatható.

(4) A bíróság döntése nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, illetőleg ellenkérelmen.

(5) A bíróság a teljesítésre nyitva álló határidőt az összes körülmény szem előtt tartásával határozza meg.

70. § A bíróság határozatát zárt tanácskozás után szavazással hozza meg.

71. § (1) A tárgyalás folyamán hozott végzéseket és az ítéletet a tárgyaláson ki kell hirdetni, a kihirdetés

elhalasztásának helye nincs.

(2) A határozatot annak meghozatalától számított legkésőbb 8 napon belül kell írásba foglalni és az írásba foglalást követő 3 napon belül kézbesíteni kell.

72. §³² (1) A határozatnak a rendelkező részt követően tájékoztatást kell nyújtania arról, hogy a határozat ellen van-e helye fellebbezésnek és hogy azt hol és mennyi idő alatt kell benyújtani.

(2) Az írásba foglalt ítéletnek tartalmaznia kell:

- a) a bíróság megjelölését és a bírósági ügyszámot;
- b) a feleknek és képviselőiknek nevét, lakóhelyét és perbeli állását;
- c) a per tárgyának megjelölését;
- d) az ítélet rendelkező részét és indokolását;
- e) az ítélethozatal helyének és idejének megfelelő keltezését.

72/A. § Az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyekre a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

72/B. § (1) A végzésekre a 72. § megfelelően irányadó azzal, hogy a feleknek és képviselőiknek lakóhelyét a végzésben csak a szükséghez képest kell feltüntetni, továbbá, hogy megindokolni csak olyan végzést kell, amely külön fellebbezéssel megtámadható. Az egyezséget jóváhagyó végzést nem kell megindokolni.

(2) A tárgyaláson hozott végzéseket a bíróság a tárgyalási jegyzőkönyvbe is belefoglalhatja; ebben az esetben a végzésnek csupán a rendelkező részt és az indokolást kell tartalmaznia.

(3) A bíróság által hozott határozatokat a tanács tagjai írják alá, és jegyző hitelesíti.

73. § (1) A bíróság névcseré, hibás névírás, szám- vagy hiba, vagy más hasonló elírás esetén a határozat kijavítását végzéssel bármikor hivatalból is elrendelheti.

73/A. § (1) Az ítélet kiegészítését annak közlésétől számított tizenöt nap alatt bármelyik fél kérheti, ha a bíróság valamely kereseti kérelem vagy ellenkérelem felől, vagy a kereseti kérelem vagy az ellenkérelem valamely része felől akár a fő-, akár a mellékkötelezettség tekintetében nem határozott, avagy a perköltség viselése vagy az ítélet előzetes végrehajthatósága felől, habár annak helye lett volna, nem rendelkezett.

(2) Az ítélet kiegészítésére határozott kérelmet kell előterjeszteni.

(3) A kérelemről a bíróság tárgyalás alapján határoz; a feleknek vagy egyiküknek elmaradása a határozathozatalt nem gátolja és a tárgyalás elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye. A kérelemben a fél - az ellenérdekű fél egyetértő nyilatkozatának csatolása mellett - kérheti, hogy a bíróság a kérelemről tárgyaláson kívül határozzon.

(4) Ha a bíróság a kérelemnek helyt ad, kiegészítő ítéletet hoz, ellenkező esetben a kérelmet végzéssel elutasítja. A kiegészítő ítéletet az eredeti ítéletre s lehetőleg annak kiadmányaira is fel kell jegyezni.

³¹Módosította a 2019. évi IV. törvény 6. § (1) bekezdése. Hatályos: 2019. május 31-től.

³²A 72-74. §-t módosította, és a 72/A-B. §-t beiktatta a 2019. évi IV. törvény 6. § (2) bekezdése. Hatályos: 2019. május 31-től.

(5) A kiegészítés iránt előterjesztett kérelemnek az ítélet elleni fellebbezés beadására és az ítélet végrehajtására halasztó hatálya nincs, a bíróság azonban az ítélet végrehajtását a kiegészítési kérelem elintézéséig hivatalból is felfüggesztheti.

(6) Ha a bíróság az ítéletében nem rendelkezett olyan kérdésről, amelyről a rendelkezés jogszabály értelmében hivatalból kötelező, a mulasztást a bíróság a hiányosság észlelését követően haladéktalanul köteles hivatalból pótolni.

73/B. § (1) A 73/A. § rendelkezései a végzések kiegészítésére is megfelelően irányadók, ilyen esetben azonban a bíróság helytadás esetén is végzéssel határoz, a felek meghallgatását pedig mellőzheti.

(2) A bíróság a kijavítás és a kiegészítés tárgyában a felek meghallgatása nélkül, tárgyaláson kívül határoz.

(3) A kijavítás tárgyában hozott határozat ellen fellebbezésnek helye nincsen.

74. § Amennyiben a törvény másként nem rendelkezik, a bíróság a saját határozatához abban a perben, amelyben azt hozta, kötve van, mégpedig a határozat kihirdetésétől kezdve, ha pedig a határozat kihirdetve nem volt, annak közlésétől kezdve.

74/A. § Az a határozat, amely fellebbezéssel nem támadható meg, kihirdetésével emelkedik jogerőre; azok a határidők azonban, amelyeket a határozat jogerőre emelkedésétől kell számítani, a határozatnak a fellebbezés közlésétől kezdődnek.

74/B. § A keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalapról származó ugyanazon jog iránt ugyanazok a felek - ideértve azok jogutódait is - egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék (anyagi jogerő).

XVII. fejezet

A fellebbezés és a másodfokú eljárás

75. § (1) A bíróság határozatával szemben fellebbezésnek van helye.

(2) Nincs helye fellebbezésnek az eljárás folyamán hozott végzésekkel szemben (pervezető végzés), továbbá – a választási panaszokkal kapcsolatos eljárás kivételével – a különleges eljárások során hozott érdemi határozatokkal szemben.

76. § (1) A fellebbezést a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a bíróság elnökénél kell írásban benyújtani.

(2) Ha a fellebbezés elkésett, vagy olyan határozat ellen irányul, amely ellen fellebbezésnek helye nincsen, továbbá ha a fél a fellebbezést felhívás ellenére hiányosan adja be, a fellebbezést a bíróság elnöke hivatalból elutasítja.

(3) A fellebbezésnek az első fokú határozat végrehajtására halasztó hatálya van.

77. § (1)³³A másodfokon eljáró bíróság tanácsának elnöke a fellebbezésnek a bírósághoz való megérkezésétől számított 30 napon belüli időpontra köteles tárgyalást kintűzni.

(2) A másodfokú eljárásban az első fokú eljárásra

vonatkozó szabályokat az alábbi eltéréssel kell alkalmazni:

a) Végzés elleni fellebbezés esetén a bíróság nem tart tárgyalást, a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el.

b³⁴ Ítélet elleni fellebbezésnél – a 81 § (5) bekezdése kivételével – a bíróság tárgyaláson bírálja el a fellebbezést, amelynek során az előadó bíró ismerteti az ügyet, így különösen az elsőfokú ítéletet és az azzal szemben benyújtott fellebbezést, ezt követően a felek tehetik meg perbeli zárónyilatkozatukat.

c) Bizonyítás felvételének, új bizonyíték előterjesztésének illetőleg a tárgyalás elhalasztásának a másodfokú eljárásban nincs helye.

78. § (1)³⁵A másodfokon eljáró bíróság határozatában az elsőfokú határozatot

a) helyben hagyja,

b) megváltoztatja, vagy

c) hatályon kívül helyezi és elnökét új elsőfokú eljárás elfolytatására utasítja.

78/A. §³⁶ A másodfokú bíróság a jelen §-ban foglalt rendelkezéseket a szükséghez képest a tárgyalásra került ügyekben is megfelelően alkalmazza.

(2) Ítélet ellen irányuló fellebbezés esetében az elnök az iratoknak a másodfokú bírósághoz való beérkezése után a szükséghez képest intézkedik az esetleges hiányok pótlása iránt, ha pedig a fellebbezést már az első fokú bíróságnak el kellett volna utasítania, ennek megfelelően határoz.

(3) A fellebbező a fellebbezését mindaddig visszavonhatja, amíg a bíróság a másodfokú határozat meghozatala céljából vissza nem vonul. A visszavont fellebbezést újból előterjeszteni nem lehet.

(4) A fellebbezés visszavonása esetén az elnök az ügyet visszaküldi az elsőfokú bíróságnak; ha ezzel kapcsolatban a költségek megállapításának szüksége merül fel, ebben a kérdésben is határoz.

78/B. § (1) Ha a másodfokú bíróság a pert a tárgyalás alapján a 62. § értelmében megszünteti, az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel teljes egészében vagy abban a részében, amelyre a megszüntetés oka fennáll, hatályon kívül helyezi.

(2) Ha a per megszüntetésének alapjául szolgáló hiány pótolható vagy az eljárás jóváhagyásával orvosolható, a felet erre a per megszüntetése előtt - megfelelő határidő kintűzésével - fel kell hívni.

78/C. § (1) A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem, illetőleg a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül - végzéssel hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja, ha az elsőfokú bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, vagy az ítélet meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn.

(2) A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem, illetőleg a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül - végzéssel hatályon kívül helyezheti, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasíthatja,

³⁴Módosította a 2019. évi IV. törvény 7. § (1) bekezdése. Hatályos: 2019. május 31-től.

³⁵Módosította a 2009. évi IV. törvény 6.§-a. Hatályos: 2009. december 10-től.

³⁶A 78/A-E. §-t beiktatta, és ezzel egyidejűleg a korábbi 78/A-I. § számozását 78/F-N. §-ra módosította. Hatályos: 2019. május 31-től.

³³Módosította a 2009. évi IV. törvény 5.§-a. Hatályos: 2009. december 10-től.

XVII/A. fejezet Perújítás³⁸

ha az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt szükséges a tárgyalás megismétlése, illetőleg kiegészítése.

(3) Ha a bizonyítási eljárásnak nagyterjedelmű vagy teljes megismétlése, illetőleg kiegészítése szükséges, anélkül azonban, hogy az (1) és (2) bekezdésben foglalt feltételek fennállnának, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - mindenkor a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között - hatályon kívül helyezheti, és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasíthatja.

(4) A hatályon kívül helyező végzésnek tartalmaznia kell az elsőfokú ítélet ismertetését, a hatályon kívül helyezés okait, továbbá az új eljárásra vonatkozó utasításokat. A másodfokú bíróság a jelen § esetében csupán a perköltség összegét állapítja meg, a költség viselésének kérdésében pedig az elsőfokú bíróság határoz.

78/D. § (1) A másodfokú bíróság a fellebbezési tárgyalás alapján, ha nem a törvény megelőző rendelkezései szerint kell határoznia, az ügy érdemében dönt.

(2) Ha az elsőfokú bíróság ítélete érdemben helyes, a másodfokú bíróság ezt helybenhagyja, ellenkező esetben az elsőfokú bíróság ítéletét egészben vagy részben megváltoztatja, illetőleg közbenső ítéletet vagy részítéletet hoz.

(3) A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között változtathatja meg, e korlátok között azonban a perben érvényesített jog, illetőleg az azzal szemben felhozott védekezés alapjául szolgáló olyan kérdésekben is határozhat, amelyekben az elsőfokú bíróság nem tárgyalta, illetőleg nem határozott.

(4) Ha a közbenső ítélet elleni fellebbezés elbírálása után a követelés összegére (mennyiségére) nézve a tárgyalást folytatni kell, a másodfokú bíróság az iratokat az elsőfokú bíróságnak küldi meg. Így jár el a másodfokú bíróság akkor is, ha a keresetet elutasító ítélet elleni fellebbezés folytán közbenső ítéletet hoz.

78/E. § (1) A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletével együtt a per folyamán hozott egyéb határozatokat is felülbírálja, kivéve azokat, amelyek ellen fellebbezésnek egyáltalában nincs helye, vagy amelyek külön fellebbezéssel támadhatók meg.

(2) A másodfokú bíróság az egyezségeit jóváhagyó végzésében megállapítja, hogy az elsőfokú bíróság fellebbezéssel (csatlakozó fellebbezéssel) megtámadott ítéleti rendelkezése abban a részében, amelyre az egyezség vonatkozik, hatályát veszti.

(3) Az eljárást befejező határozatban az elsőfokú bíróságot meg kell nevezni, és ügyszámát is fel kell tüntetni. Ha a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet indokai alapján hagyja helyben, a másodfokú ítélet indoklásában csupán erre a körülményre kell utalnia.

(4)³⁷A másodfokú eljárás befejezése után az iratokat a bíróság legkésőbb harminc napon belül megküldi a bíróság elnökének. A másodfokú eljárást befejező határozatot – figyelemmel az 54. § (12) bekezdésére - a felekkel kézbesítés útján a másodfokú bíróság közli tizenöt napon belül. Ha a másodfokú bíróság a határozata kihirdetését elhalasztotta, a már írásba foglalt határozatát a jelenlévő feleknek nyomban kézbesíti és ezt a jegyzőkönyvben is feltünteti.

78/F. §³⁹ (1) A bíróság eljárást befejező jogerős döntése ellen perújításnak van helye, ha

a) a fél oly tényre vagy bizonyítékra, illetőleg olyan jogerős bírói vagy más egyéb határozatra hivatkozik, amelyet a bíróság a perben nem bíralt el, feltéve, hogy az - elbírálás esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezhetett volna;

b)⁴⁰a fél a döntés hozatalában részt vett bírónak, az ellenérdekű félnek vagy másnak bűncselekménye miatt a törvény ellenére lett pervesztes;

c) a perben hozott döntést megelőzően ugyanarra a jogra nézve már korábban jogerős döntést hoztak;

(2) Az (1) bekezdés a) pontja alapján a felek bármelyike csak akkor élhet perújítással, ha az ott említett tény, bizonyítékot vagy határozatot a korábbi eljárás során hibáján kívül nem érvényesíthette.

(3) Az (1) bekezdés b) pontja alapján perújításnak csak akkor van helye, ha a perújítás okaként megjelölt bűncselekmény elkövetését jogerős bírói ítélet megállapította, vagy ilyen ítélet hozatalát nem a bizonyítékok hiánya, hanem más ok zárta ki.

78/G. § (1) A perújítási kérelem előterjesztésének határideje hat hónap; ezt a határidőt a megtámadott döntés jogerőre emelkedésétől, ha pedig a perújítás okáról a fél csak később szerzett tudomást, vagy csak később jutott abba a helyzetbe, hogy perújítással élhessen, ettől az időponttól kell számítani. A tudomásszerzés időpontját elegendő valószínűvé tenni.

(2) A döntés jogerőre emelkedésétől számított öt év elteltével perújításnak helye nincs; e határidő elmulasztása miatt igazolással élni nem lehet.

A perújítási kérelem előterjesztése és elbírálása

78/H. § (1) A perújítási kérelmet a bíróságnál kell írásban benyújtani.

(2) A perújítási kérelemben meg kell jelölni azt a döntést, amely ellen a perújítás irányul, s annak megváltoztatása iránt kérelmet kell előterjeszteni. A kérelemben meg kell jelölni a perújítás alapjául szolgáló tényeket és azok bizonyítékait; ha a kérelmet a megtámadott döntés jogerőre emelkedésétől számított hat hónap eltelté után terjesztik elő, ennek okait elő kell adni.

78/I. § Ha a perújítási kérelmet a megtámadott döntés jogerőre emelkedésétől számított öt év elteltével terjesztették elő, a bíróság azt tárgyalás kitézése nélkül, hivatalból elutasítja.

78/J. §⁴¹ Ha a perújító fél az első tárgyalást elmulasztja, a bíróság a perújítási kérelmet hivatalból elutasítja; az ellenérdekű fél mulasztása a tárgyalás megtartását nem gátolja.

78/K. § (1) A bíróság hivatalból vizsgálja, hogy a

³⁸A XVII/A. fejezetet (78/A-78/I. §) beiktatta a 2012. évi V. törvény 2. §-a. Hatályos: 2012. október 1-től.

³⁹A 78/A-E. §-t a 2019. évi IV. törvény 7. § (2) bekezdése akként módosította, hogy 78/A-I. § került beiktatásra került. Ezzel egyidejűleg a korábbi 78/A-E. § átszámozásra került. Hatályos: 2019. május 31-től.

⁴⁰Módosította a 2019. évi IV. törvény 7. § (3) bekezdése. Hatályos: 2019. május 31-től.

⁴¹Módosította a 2019. évi IV. törvény 7. § (3) bekezdése. Hatályos: 2019. május 31-től.

³⁷Módosította a 2021. évi IV. törvény 8. §-a. Hatályos: 2021. november 26-tól.

perújításnak a 78/A-78/B. §-ban meghatározott előfeltételei fennállnak-e. A megengedhetőség körében a 78/A. § (1) bekezdésének a) pontjával kapcsolatban azt kell elbírálni, hogy a perújító fél által a perújítás alapjául felhozottak valóságuk bizonyítása esetében alkalmasak lehetnek-e arra, hogy a bíróság a perújító félre kedvezőbb határozatot hozzon. A bíróság a tárgyaláson a perújítás érdemében is tárgyalhat és határozhat; ha azonban célszerűnek látszik, a perújítás megengedhetősége kérdésében külön tárgyal, és végzéssel határoz.

(2) Ha a bíróság a perújítást megengedhetőnek találja, az érdemi tárgyalást kitűzi, illetőleg a tárgyalást érdemben folytatja, ellenkező esetben pedig a perújítási kérelmet, mint érdemi tárgyalásra alkalmatlant, elutasítja.

(3) Ha a bíróság a perújítási kérelem megengedhetősége tárgyában külön hoz határozatot, határozata ellen külön fellebbezésnek van helye; ilyen esetben az érdemi tárgyalás csak a határozat jogerőre emelkedése után folytatható.

78/L. § (1) A perújítás megengedése esetében a pert a kérelem korlátai között újból kell tárgyalni.

78/M. § A bíróság a per újbóli tárgyalásának eredményéhez képest a perújítási kérelemmel megtámadott döntést hatályában fenntartja, illetőleg annak egészben vagy részben hatályon kívül helyezése mellett a jogszabályoknak megfelelő új határozatot hoz.

78/N. § Amennyiben a jelen fejezet másként nem rendelkezik, a perújítási eljárás során a bíróság az általános szabályok szerint jár el. A határozathozatalra, valamint a határozatok elleni perorvoslatokra szintén az általános szabályok irányadók.

ÖTÖDIK RÉSZ A KÜLÖNLEGES ELJÁRÁSOK

XVIII. fejezet

A törvényességi felügyeleti és a fegyelmi eljárás során hozott határozatok felülvizsgálata

79. § (1)⁴²A törvényességi felügyeleti eljárásban a keresetet a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül az országos ügyész ellen kell indítani. A törvény 14. §-ban, 15. §-ban meghatározottak szerint indított, valamint a 32. § b) pontjában meghatározott cselekmények közül a szexuális zaklatás miatt indított fegyelmi eljárások lefolytatása esetén a keresetet a fegyelmi vétséget megvalósító feltételezett elkövetővel, mint alperes ellen kell megindítani.

(2)⁴³A fegyelmi eljárásban hozott döntéssel szemben a keresetet a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül az eljáró fegyelmi tanács, mint alperes ellen kell megindítani. A bírósági eljárásban a fegyelmi tanácsot az általa kijelölt tagja képviseli.

(3) ⁴⁴A keresetlevélben az 55. § (2) bekezdésben felsoroltakon túlmenően fel kell tüntetni a támadott határozat számát és a határozatot hozó jogszolgáltatási szerv nevét, továbbá meg kell jelölni, hogy az mely jogszabályba ütközik. A támadott határozatot a

keresetlevélhez mellékelni kell.

(4)⁴⁵A fegyelmi eljárásban, amennyiben a bíróság a fegyelmi határozat megváltoztatása útján a fegyelmi tanács által kiszabott fegyelmi büntetés helyett másik fegyelmi büntetést kíván alkalmazni, úgy a 33. § (1) bekezdésében sorrendben később szereplő fegyelmi büntetést, jogkövetkezményt nem alkalmazhat, mint amelyet a fegyelmi tanács kiszabott. A súlyosbítási tilalom nem vonatkozik arra az esetre, amikor az eredetileg kiszabott fegyelmi büntetésnél enyhébb, de több büntetést együttesen szab ki a bíróság.

XIX. fejezet

A választási panaszokkal kapcsolatos eljárás

80. §⁴⁶(1) A panaszt a vélelmezett jogsértés napjától számított 8 napon belül a választással érintett egyházi testülettel vagy intézménnyel szemben lehet előterjeszteni. A határidő jogvesztő, mulasztás igazolásának nincsen helye. Amennyiben az adott tisztségre megválasztott személy az adott választás tényéről a fenti jogvesztő határidőt követően szerzett tudomást az arra hivatott egyházi szervezet hivatalos értesítése alapján, úgy a fenti 8 napos panasz tételi határidőt az értesítés kézbesítésétől kell számítani.

(2) A panaszban meg kell jelölni az érintett egyházi testületet vagy intézményt, továbbá a törvénytörő magatartást és annak következményeit. A panaszhoz csatolni kell a rendelkezésre álló okiratokat és a meghallgatni indítványozott tanúk nevét és idézési címét.

(3) A bíróság felhívására az érintett egyházi testület vagy intézmény törvényes képviselője a választással kapcsolatban keletkezett összes iratot kézbesítő útján vagy elsőbbségi postai küldeményként köteles a bíróságnak megküldeni. Ennek elmulasztása a 32. § e) pontjába ütköző fegyelmi vétség.

81. § (1) A bíróság elsőfokon egyesbíróként, másodfokon 3 tagú tanácsban jár el.

(2) A bíróság egyesbíróként tárgyalás tartása nélkül jár el, kivéve amennyiben a keresetlevél, illetve mellékletei alapján az egyesbíró álláspontja szerint tárgyalás tartása szükséges. Ezen utóbbi esetben a tárgyalást a panasz beérkezésétől számított 15 napon belüli időpontra kell kitűzni. A tárgyalás elhalasztásának nincs helye. Amennyiben a bíróság egyes bíróként tárgyalás tartása nélkül jár el, úgy ügydöntő határozatát a keresetlevélnek, illetve mellékleteinek a bírósághoz történő beérkezésétől számított 15 napon belül hozza meg.

(3) A bíróság határozatát a meghozatalától számított 3 napon belül írásba kell foglalni, és haladéktalanul kézbesíteni kell.

(4) A határozat ellen a kézhezvételtől számított 5 napon belül lehet fellebbezést előterjeszteni.

(5) A fellebbezést a bíróság 8 napon belül tárgyalás tartása nélkül bírálja el, kivéve amennyiben a fellebbezést előterjesztő fél a fellebbezésben kifejezetten kéri tárgyalás tartását. Ebben az esetben a fellebbezésben elő kell terjeszteni a tárgyalás tartásának indokait is.

(6) A másodfokon eljáró tanács csak abban az esetben utasíthatja el a tárgyalás tartása iránti kérelmet, amennyiben annak indokai nyilvánvalóan megalapozatlanok. Ebben az esetben a másodfokú ítéletben az elutasítás indokait is rögzíteni kell.

⁴²Kiegészítette a 2021. évi IV. törvény 9. §-a. Hatályos: 2021. november 26-tól.

⁴³Módosította a 2016. évi VII. törvény 7. § (1) bekezdése. Hatályos: 2017. január 1-től.

⁴⁴Módosította a 2019. évi IV. törvény 8. § (1) bekezdése. Hatályos: 2019. május 31-től.

⁴⁵Beiktatta a 2016. évi VII. törvény 7. § (2) bekezdése. Hatályos: 2017. január 1-től.

⁴⁶A 80-81. §-t módosította a 2019. évi IV. törvény 8. § (2) bekezdése. Hatályos: 2019. május 31-től.

(7) Tárgyalás tartása esetén a tárgyalást a panasz beérkezésétől számított 15 napon belüli időpontra kell kitűzni. A tárgyalás elhalasztásának nincs helye. A másodfokú bíróság határozatát a meghozatalától számított 3 napon belül írásba kell foglalni, és haladéktalanul kézbesíteni kell.

82. § (1) A választás eredményére kiható törvénysértés esetén a bíróság a választás eredményét részben vagy egészben megsemmisíti, és az eljárást lefolytató egyházi testületet vagy intézményt az eljárás törvényes rendben történő egészben vagy részben való megismétlésére utasítja. Amennyiben fegyelmi eljárás megindításának lehetősége merül fel, erről az illetékes püspököt értesíteni kell.

(2) A megalapozatlan panaszt a bíróság elutasítja.

XX. fejezet

A lelkészi életpályamodell követelményeivel összefüggésben hozott püspöki tanácsi határozat felülvizsgálata

83. § (1)⁴⁷A lelkéssel szemben támasztott képzési követelményekkel összefüggésben az egyházi szolgálatról és az egyházi szolgálatot végzőkről szóló 2005. évi III. törvény 18. §-a alapján hozott püspöki tanácsi határozat felülvizsgálata iránti keresetet az érintett lelkész a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül terjeszthet elő. A pert a határozatot hozó püspöki tanáccsal szemben kell megindítani.

(2) A keresetlevélben az 56. § (2) bekezdésében felsoroltakon túlmenően fel kell tüntetni a támadott határozat számát, továbbá meg kell jelölni, hogy az mely jogszabályba ütközik. A támadott határozatot a keresetlevélhez mellékelni kell.

(3) A bíróság egyes bíróként tárgyalás tartása nélkül jár el, ügydöntő határozatát a keresetlevélnek a bírósághoz történő beérkezésétől számított 30 napon belül hozza meg.

XXI. fejezet

A különleges eljárások közös szabályai

84. § (1) A per eredményétől függetlenül a felmerült költségeket az országos egyház viseli.

(2)⁴⁸A bíróság határozata ellen – kivéve a választási panaszokkal kapcsolatos eljárást, illetve a törvény 14. §-ban, 15. §-ban meghatározottak szerint indított, valamint a 32. § b) pontjában meghatározott cselekmények közül a szexuális zaklatás miatt indított fegyelmi eljárásokat – fellebbezésnek helye nincs.

(3) A különleges eljárások körébe tartozó perek más perekkel nem egyesíthetők.

HATODIK RÉSZ

A JOGSZOLGÁLTATÁSI SZERVEK HATÁROZATAINAK VÉGREHAJTÁSA

85. § (1) Az egyházi jogszolgáltatási szervek határozatainak végrehajtásáról a bíróság gondoskodik.

(2) A jogerős ügyészi vagy fegyelmi tanácsi határozat végrehajtását az illetékes ügyész kezdeményezi a bíróságnál. A jogerős bírósági határozat végrehajtását a fél vagy az országos ügyész kezdeményezi a bíróságnál.

(3) A végrehajtási kérelemben meg kell jelölni a végrehajtható ügyirat számát, a felek azonosításához

szükséges adatokat, továbbá a végrehajtási kérelem előterjesztésének okát.

(4) A bíróság a végrehajtási kérelmet megvizsgálja, és amennyiben az megalapozott, végzésében – rövid határidő kitűzésével – felhívja a kötelezettet teljesítésre, és pénzbírságot szab ki. A végzést a bírósághoz való beérkezésétől számított 8 napon belül a felek és más kötelezett részére kézbesíteni kell.

86. § (1) A végrehajtási eljárás során alkalmazható kényszerintézkedések:

- a) pénzbírság,
- b) támogatás felfüggesztés,
- c) támogatás vagy követelés lefoglalás,
- d) jogi személyiség megvonása,
- e) feloszlás,
- f) e törvény 33. § e), f) és g) pontjában megjelölt joghátrányok.

(2) A pénzbírság legmagasabb összege a mindenkori minimálbér tízszeresének megfelelő összeg lehet. A pénzbírság ismétlen is kiszabható.

(3) A támogatás felfüggesztésről szóló határozatot meg kell küldeni a kötelezett részére, a támogatást, járadékot, vagy egyéb összeget folyósító egyházi testület, intézmény vezetőjének. A megkeresésből egyértelműen ki kell tűnnie, hogy ki az intézkedésre köteles természetes személy. A megkeresett köteles a folyósítást haladéktalanul felfüggeszteni. A költségvetési normatíva folyósítása nem fűggeszthető fel.

(4) A támogatás felfüggesztésének eredménytelensége, vagy részleges eredményessége esetén helye van a támogatás vagy követelés lefoglalásának, amelynek során az érintett egyházi testület, intézmény vezetője köteles a folyósítandó összeget közvetlenül a végrehajtást kérő részére folyósítani. Egyebekben a támogatás vagy követelés lefoglalására a támogatás felfüggesztésére irányadó szabályokat kell alkalmazni.

(5) Jogi személyiségű egyházi önkormányzat, intézmény jogi személyiségét megszüntetheti a bíróság és ezzel egyidejűleg általános jogutódként a Magyarországi Evangélikus Egyházat jelöli meg.

(6) Feloszlás esetén a feloszlott testület mandátuma megszűnik és a hatályos jogszabályok alapján új választást kell tartani.

87. § (1) A bíróságnak a 86. § alkalmazása során hozott rendelkezésének a be nem tartása a 32. § e) pontjába ütköző fegyelmi vétség.

(2) A fegyelmi eljárás megindításának szükségességéről az illetékes püspököt értesíteni kell.

(3) A végrehajtási eljárás során hozott határozatok pervezető végzésnek minősülnek

HETEDIK RÉSZ ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

88. § (1) E törvény 2006. január 1-jén lép hatályba.

(2) A törvény hatályba lépésével egyidejűleg hatályát veszti az egyházi bíráskodásról szóló, többször módosított 1997. évi X. törvény.

(3) Az egyházmegyei és egyházkerületi bíróságok 2005. december 31-én megszűnnek, a folyamatban lévő ügyeket ugyanezen határnapon át kell tenni az országos bírósághoz az ügyekről szóló teljeskörű tájékoztatással. A már folyamatban lévő ügyeket a hatályban levő törvény szerint kell elbírálni.

(4) Az országos bíróság változatlan összetétellel, mint a bíróság működik tovább az általános tisztújítás időpontjáig.

⁴⁷A fejezetcímet és a 83. § (1) bekezdését módosította a 2024. évi III. törvény 6. §-a. Hatályos: 2024. július 1-től.

⁴⁸Módosította a 2021. évi IV. törvény 10. §-a. Hatályos: 2021. november 26-tól.

(5) Az e törvény hatálybalépésekor a korábbi jogszabályoknak megfelelően jogerős határozattal lezárult ügyekben a végrehajtási eljárásra e törvény szabályait kell alkalmazni.